

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

AMASYA BELEDİYESİ

2022 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	8
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	9
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	9
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	11
7.	DENETİM BULGULARI.....	11
8.	EKLER.....	65

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1:Personel Durumu	2
Tablo 2:2022 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	3
Tablo 3:2022 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	4
Tablo 4:2022 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	4
Tablo 5:Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2020-2022) Seyri.....	5
Tablo 6:Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2020-2022) Seyri.....	6
Tablo 7:Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler	6
Tablo 8:Alım Yapılan Haklar.....	15
Tablo 9:Amortisman Ayrılmayan Kalemler	16
Tablo 10:Doğrudan Teminle Yapılan Alımlar	54

KISALTMALAR

AŞ	Anonim Şirket
CBS	Coğrafi Bilgi Sistemi
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
LTD ŞTİ	Limited Şirketi
MKE	Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi
SCADA	Veri Kontrol ve İzleme Sistemi
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi
TL	Türk Lirası
ÜFE	Üretici Fiyat Endeksi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Taşınmazlara Yönelik Muhasebe Kayıtlarının Gerçeği Yansıtmaması
2. Taşınmazların Kayıtlı Değeri Yerine Satış Bedeli Üzerinden Kayıtlardan Çıkarılması
3. Tahsise Konu Edilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi
4. Bazı Bilgisayar Yazılımı Alımlarının Haklar Hesabında İzlenmemesi
5. Amortisman Kayıt İşlemlerinde Hatalı Uygulamaların Olması

B. Diğer Bulgular

1. Kurum Alacaklarına Yönelik Tahsilat ve Takibat Süreçlerinin Etkin Olarak İşletilmemesi
2. Mesken Abonesi Olarak Faturalandırılan Ancak Ticari Faaliyet Gösteren Kişilerin Su Aboneliklerinin Hatalı Belirlenmesi
3. Bazı İş Yerlerine İlişkin Çevre Temizlik Vergisi Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması
4. Bazı İşyerlerine İlişkin İlan ve Reklam Vergisi Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması
5. Su Tesisi ve Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Payının Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması
6. Belediye Sınırları İçindeki Bazı İşletmelerin, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmaksızın Faaliyette Bulunmaları
7. Ruhsatsız İşyerleri İle İlgili Mevzuata Aykırı Uygulamaların Bulunması
8. Kurum Tarafından Kiraya Verilen Bazı İşyerlerine İlişkin Çevre Temizlik Vergisi Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması
9. Kurum Tarafından Kiraya Verilen Bazı İşyerlerinin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyet Göstermesi
10. Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Alınmaması
11. Servis Araç Plakalarının Süresiz Olarak Verilmesi

12. Toplu Ulaşım Hatlarına İlişkin İşletme Hakkının İhalesiz ve Süresiz Olarak Kullandırılması
13. Su Kayıpları Teknik Usuller Tebliği'nde Öngörülen Bazı Uygulamalarda Eksikler Bulunması
14. Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik Hükümlerine Uyulmaması
15. Mülkiyeti Belediyeye Ait Olan Bazı Taşınmazların İhale Yapılmaksızın Encümen Kararı ile Kiraya Verilmesi
16. İhale Yoluyla Kiraya Verilmesi Gereken Taşınmazların İşgal Harcı Alınmak Suretiyle Kullandırılması
17. Bedelsiz Devredilen Taşınmazlar İçin Tapu Kütüğüne Şerh Konulmaması
18. Uygulama Projesi Bulunan Yapım İşlerinde Birim Fiyat Teklif Almak Suretiyle İhaleye Çıkılması
19. Yapım İş İhalelerinde Mahal Listeleri Hazırlanmadan İhaleye Çıkılması
20. Bütün Riskler (All Risk) Sigorta Poliçelerinin Güncellenmemesi ve Öngörülen Riskleri Karşılammaması
21. Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Mal Alımlarında Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması
22. 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci Maddesinin (B) Bendinde Öngörülen Şartlar Oluşmadığı Halde Pazarlık Usulü ile İhaleye Çıkılması
23. Muhtelif İhtiyaçların Parçalara Bölünerek Doğrudan Teminle Karşılanması
24. İşçilere Yıllık İzinlerinin Kanun'a Uygun Olarak Kullandırılmaması
25. Mali Hizmetler Uzmanının Mali Hizmetler Birimi Dışında Çalıştırılması
26. Sosyal Denge Sözleşmesinin Mali Konular Dışında Hükümler İçermesi
27. Hurda Malzemelerin İlgili Kuruma Devredilmemesi
28. Kurum Araçlarının Mevzuata Uygun Olmayan Şekilde Kullandırılması
29. Taşıt Kiralamalarında Mevzuat Hükümlerine Uyulmaması

30. Ön Mali Kontrol Sürecinin Etkin Olarak İşletilmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Amasya Belediyesi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanun'da kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. 5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı, bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'da Belediye organları; Belediye Meclisi, Belediye Encümeni ve Belediye Başkanı olarak öngörülmüştür. Karar organı olan Belediye Meclisi, biri Belediye Başkanı olmak üzere 31 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Amasya Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 6 birim belirlenmiştir. Bunlar; Yazı İşleri Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, Teftiş Kurulu Müdürlüğü, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Strateji Geliştirme Müdürlüğü ve İmar ve Şehircilik Müdürlüğü'dür. Başkana bağlı memurlar arasından atanan 1 başkan yardımcısı, meclis üyeleri arasından atanan 1 başkan yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin 17 hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1:Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	472	152
Sözleşmeli Personel	-	7
Kadrolu İşçi	227	74
Geçici İşçi	-	1
Toplam	699	234

696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	643
--	-----

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Amasya Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Amasya Belediyesinin 2022 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2:2022 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yıllan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe ile Verilen Ödenek / Ek Ödenek (TL)	Eklene / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
1	Personel Giderleri	-	51.289.000,00	13.842.545,78	65.131.545,78	46.754.787,85	18.376.757,93	-
2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	-	8.747.000,00	1.240.000,00	9.987.000,00	6.528.498,98	3.458.501,02	-
3	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	-	126.945.000,00 / 75.000.000,00	59.928.172,85 / 16.158.000,00	245.715.172,85	237.579.492,31	8.135.680,54	-
4	Faiz Giderleri	-	12.600.000,00	17.688.000,00	30.288.000,00	30.240.751,88	47.248,12	-
5	Cari Transferler	11.602.000,00	6.842.000,00	3.592.000,00 / 1.601.000,00	20.435.000,00	7.449.529,87	12.985.470,13	-
6	Sermaye Giderleri	73.336.950,50	108.577.000,00 / 150.000.000,00	5.335.000,00 / 48.241.000,00	289.007.950,50	124.668.562,29	52.660.937,29	111.678.450,92

7	Sermaye Transferleri	-	-	-	-	-	-	-
8	Borç Verme	-	-	-	-	-	-	-
9	Yedek Ödenek	35.000.000,00 / 25.000.000,00	35.625.718,60	24.374.281,40		24.374.281,40		
Toplam		84.938.950,50	600.000.000,00	101.625.718,63 / 101.625.718,60	684.938.950,53	453.221.623,18	120.038.876,43	111.678.450,92

Amasya Belediyesinin 2022 mali yılı bütçesi ile 600.000.000,00 TL ödenek öngörölmüş olup önceki yıldan devreden 84.938.950,50 TL ile birlikte 2022 yılı ödenek toplamı 684.938.950,53 TL olmuştur. Yıl içinde 453.221.623,18 TL bütçe gideri yapılmış, 120.038.876,43 TL ödenek iptal edilmiş, kalan 111.678.450,92 TL ödenek ise 2023 yılına devretmiştir.

Tablo 3:2022 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	67.257.000,00	41.519.532,87	61.487,94	41.458.044,93	61,64
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	89.832.000,00	49.456.723,08	63.101,05	49.393.622,03	54,98
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	14.060.000,00	28.027.359,03	0	28.027.359,03	199,34
05- Diğer Gelirler	218.968.000,00	266.049.916,51	13.001,89	266.036.914,62	121,50
06- Sermaye Gelirleri	209.883.000,00	72.745.082,52	0	72.745.082,52	34,66
08-Alacaklardan Tahsilat	-	-	-	-	-
09- Red ve İadeler	-	-	-	-	-
Toplam	600.000.000,00	457.798.614,01	137.590,88	457.661.023,13	76,28

Yukarıda verilen tabloya göre 2022 yılında net bütçe geliri %76,28 seviyesinde gerçekleşmiştir. Teşebbüs ve mülkiyet gelirleri %54,98, sermaye gelirleri %34,66, alınan bağış ve yardımlar %199,34 ve diğer gelirler ise %121,50 oranında gerçekleşmiştir.

Tablo 4:2022 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği / Ek Ödenek (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	51.289.000,00	46.754.787,85	91,16
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	8.747.000,00	6.528.498,98	74,64
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	126.945.000,00 / 75.000.000,00	237.579.492,31	117,65

04- Faiz Gideri	12.600.000,00	30.240.751,88	240,01
05- Cari Transferler	6.842.000,00	7.449.529,87	108,88
06- Sermaye Giderleri	108.577.000,00 / 150.000.000,00	124.668.562,29	48,21
07- Sermaye Transferleri	0	-	-
08- Borç Verme	0	-	-
09- Yedek Ödenekler	35.000.000,00 / 25.000.000,00	-	-
Toplam	600.000.000,00	453.221.623,18	75,54

Tabloya göre 2022 yılında bütçe giderleri %75,54 seviyesinde gerçekleşmiştir. Mal ve hizmet alım giderlerinde %117,65; faiz giderinde ise %240,01 oranında artış olmuştur. Faiz giderlerinde yaşanan artış büyük oranda borçlanma maliyetlerindeki artışlardan kaynaklanmaktadır. Personel harcamalarına ilişkin giderler %91,16 oranında gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2021 yılının 2020 yılına, 2022 yılının 2021 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2020-2022) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2020 Yılı (TL) (A)	2021 Yılı (TL) (B)	2022 Yılı (TL) (C)	2021-2020 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2022-2021 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	18.981.612,81	31.709.627,21	41.519.532,87	67,05	30,94
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	22.183.405,02	19.888.656,06	49.456.723,08	- 10,34	148,67
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	4.328.509,37	3.028.422,43	28.027.359,03	-30,04	825,48
Diğer Gelirler	105.752.833,68	144.407.370,60	266.049.916,51	36,55	84,24
Sermaye Gelirleri	23.576.277,63	1.899.862,20	72.745.082,52	- 91,94	3.728,97
Toplam	174.822.638,51	200.933.938,50	457.798.614,01	14,94	127,84
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	0	0	0	-	-
Net Toplam	174.822.638,51	200.933.938,50	457.798.614,01	14,94	127,84

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2022 yılında gelirler bir önceki yıla göre %127,84 artış göstermiştir. Bu çerçevede; teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde %148,67, alınan bağış ve yardım ile özel gelirlerde %825,48 ve sermaye gelirlerinde %3.728,97 gibi yüksek oranlarda artış görülmektedir.

Tablo 6:Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2020-2022) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2020 Yılı (TL) (A)	2021 Yılı (TL) (B)	2022 Yılı (TL) (C)	2021-2020 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2022-2021 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	29.669.660,07	31.493.091,28	46.754.787,85	6,15	48,46
SGK Devlet Prim Giderleri	4.810.429,48	5.084.303,67	6.528.498,98	5,69	28,40
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	95.733.177,33	129.999.044,01	237.579.492,31	35,79	82,75
Faiz Giderleri	7.518.630,05	12.147.427,63	30.240.751,88	61,56	148,95
Cari Transferler	3.814.812,28	4.259.955,17	7.449.529,87	11,67	74,87
Sermaye Giderleri	48.584.294,27	71.807.149,87	124.668.562,29	47,80	73,62
Sermaye Transferleri					
Toplam	190.131.003,48	254.790.971,63	453.221.623,18	34,01	77,88

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2022 yılında 2021 yılına göre 198.430.651,55 TL (%77,88) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2022 yılında personel giderlerinin %48,6 sosyal güvenlik kurumlarına devlet prim giderlerinin %28,40 arttığı görülmektedir. Ayrıca, mal alım ve hizmet giderlerinde %82,75, faiz giderlerinde %148,95 ve sermaye giderlerinde %73,62 artış olmuştur.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2022 yılı Faaliyet Gideri 350.325.026,80 TL, Faaliyet Geliri 387.361.464,29 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 37.036.437,49 TL olarak gerçekleşmiştir.

Amasya Belediyesinin doğrudan hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir:

Tablo 7:Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Yeni Çelttek Kömür İşletmesi (Yeni Anadolu Madencilik)	1.000.000,00	40.000,00	4
2	Eski Çelttek Kömür İşletmesi	50.000,00	500,00	1
3	Aksav İnşaat Sanayi Ltd Şti	1.002.400,00	1.002.400,00	100
4	Amasya Katı Atık Birliği (AKAB)	-	2.764.687,29	-

5	Amasya Organize Sanayii Bölgesi	-	17.500,00	30
6	Aksa Tokat Amasya Doğalgaz Dağıtım AŞ	-	1.000.000,00	1,85

Belediyenin dolaylı hissedarı olduğu şirketi bulunmamaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Amasya Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibariyle belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
 - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu

- 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
- 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
- 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
- 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
- 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde

zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip kısmen yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası belirlenmemiştir. Hassas görevlere ilişkin prosedürler tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare hiçbir iç kontrol riski belirlememiştir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmamıştır. 2021-2023 Eylem Planında yer verilmiş olup, 2022 yılı içerisinde süreçler, görev tanımları ve iş akış süreçlerinin tamamlanması hedeflenmektedir. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak "görevler ayrılığı" ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri belirlenmemiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulmuş ancak harcama birimleri tarafından ön mali kontrol yapılmak üzere Mali Hizmetler Müdürlüğüne gönderilen işlemler üzerinde yapılan incelemelerde, düzenlenen görüş yazılarının ayrıntı ve gerekçelere yer verilmesi açısından iyileştirilmesi gerekmektedir.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç

Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi yılda en az bir kez değerlendirilmekte ve değerlendirme sonuçları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanmaktadır. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmuş olup ilgili kadrolardan 2'si doludur. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim ve raporlama çalışmaları mevcuttur.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Amasya Belediyesinin 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Taşınmazlara Yönelik Muhasebe Kayıtlarının Gerçeği Yansıtması

Kuruma ait taşınmazlara ilişkin değerlendirme işlemlerinin yapılmadığı ve söz konusu taşınmazlara yönelik muhasebe kayıtlarının gerçeği yansıtmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 25 Maddi Duran Varlıklar Hesap grubuna ilişkin işlemlerin anlatıldığı 187'nci maddesinde; edinilen maddi duran varlıkların, maliyet bedeli ile hesaplara alınacağı, maliyet bedeline varlıkların elde edilmesinde yapılan her türlü giderin ilave edileceği, bağış veya hibe olarak edinilen maddi duran varlıkların varsa bilinen değeri, yoksa değerlemesi yapıldıktan sonra tespit edilen değeri ile hesaplara alınacağı,

Bu Yönetmelik'in yürürlüğe girdiği tarihte mevcut olup hesaplarda yer almayan maddi

duran varlıklardan envanter ve değerlemesi yapılanların tahakkuk birimince bildirildikçe, muhasebe birimlerinde ilgili maddi duran varlık hesabı ve net değer hesabına kaydedilmek suretiyle hesaplara alınacağı, henüz kayıtlara alınmamış olan maddi duran varlıklardan herhangi bir nedenle elden çıkarılanların ise, öncelikle elden çıkarma değerleriyle, ilgili maddi duran varlık hesabı ve net değer hesabına kaydedilmek suretiyle hesaplara alınacağı belirtilmiştir.

01.01.2006 tarihinde yürürlüğe giren Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Kayıt ve kontrol işlemleri" başlıklı 5'inci maddesinde; tapuda kayıtlı olan taşınmazların maliyet bedeli üzerinden, bu taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenemeyenlerin ise rayiç değerleri üzerinden kayıt altına alınacağı ifade edilmiş olup,

Tapuda kayıtlı olan taşınmazlardan maliyet ve rayiç bedeli belirlenemeyen taşınmazlar ile tapuda kayıtlı olmayan taşınmazlardan sadece ekonomik olarak değerlendirmeye konu olanlar ile kamusal ihtiyaçlarda kullanılan taşınmazlar ve Yönetmelik'e göre "Orta Malları" ile "Genel Hizmet Alanları" olarak sınıflandırılan taşınmazların ise iz bedeli üzerinden kayıtlara alınacağı belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "Mevcut taşınmazların kaydına ilişkin işlemler" başlıklı Geçici 1'inci maddesinde de; taşınmazlara ilişkin maliyet bedeli veya rayiç değerleri üzerinden muhasebe kayıtlarına alınması işlemlerinin 31.12.2017 tarihine kadar tamamlanması gerektiği ifade edilmiştir.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümlerine göre taşınmazların söz konusu Yönetmelik doğrultusunda sınıflandırılarak özellikle tapuda kayıtlı olan taşınmazlardan maliyet veya rayiç değerleri üzerinden değerlendirme işlemlerinin tamamlanması ayrıca maliyet ve rayiç bedeli belirlenemeyenler ile diğer taşınmazların ise iz bedelleri üzerinden muhasebe kayıtlarına alınması gerekmektedir.

Kuruma ait taşınmazlar üzerinde yapılan incelemelerde, ilgili Yönetmelik doğrultusunda taşınmazlar üzerinde bir çalışmanın yapılmadığı, taşınmazların yönetiminin İmar ve Şehircilik Müdürlüğü tarafından yürütüldüğü, ilgili birimin envanterinde yalnızca Kuruma ilişkin Webtapu kayıtlarının bulunduğu, Yönetmelik'in yürürlüğe girdiği 01.01.2006 tarihinden bu yana taşınmazlar üzerinde değerlendirme işlemlerinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

2022 yılına ilişkin kesin mizana bakıldığında,

250 Arazi ve Arsalar Hesabının 451.924.782,67 TL

251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabının 505.174.375,92 TL

252 Binalar Hesabının ise 62.529.681,21 TL

Bakiye verdiği görülmüş olup söz konusu hesaplarda yer alan tutarların taşınmazların gerçek değerini yansıtmadığı, Kuruma ait Web Tapu kayıtlarına bakıldığında ise 1.600 adet tescilli taşınmazı bulunmasına rağmen değerlendirme işlemlerinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Yukarıda belirtilen düzenlemeler ve açıklamalar çerçevesinde, Kuruma ait taşınmazlara ilişkin değerlendirme işlemlerinin tamamlanarak muhasebe kayıtlarına alınması gerekmekte olup söz konusu mevzuata aykırılık nedeniyle bilançoda 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ve 252 Binalar Hesabı gerçeği yansıtmamaktadır.

BULGU 2: Taşınmazların Kayıtlı Değeri Yerine Satış Bedeli Üzerinden Kayıtlardan Çıkarılması

Kurum tarafından ihale edilerek satılan taşınmazlara yönelik maddi duran varlık hesaplarına ilişkin çıkış kayıtlarının, kayıtlı değer yerine satış bedelinin esas alınarak muhasebeleştirildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 189'uncu maddesinde 250 Arazi ve Arsalar Hesabının işleyişi düzenlenmiştir. Mezkûr düzenlemeye göre, taşınmaz satışlarına ilişkin yapılacak muhasebe kayıtlarında kayıtlı değer ile satış bedeli arasındaki olumlu farkın 600 Gelirler Hesabında, kayıtlı değer ile satış bedeli arasındaki olumsuz farkın ise 630 Giderler Hesabında gösterilmesi gerekmektedir.

Kurum tarafından gerçekleştirilen arsa satışlarına yönelik İmar ve Şehircilik Müdürlüğünden temin edilen veriler üzerinde yapılan incelemelerde, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamında gerçekleştirilen satışlara ilişkin muhasebeleştirme işlemlerinin kayıtlı değer yerine satış bedelleri üzerinden yapıldığı, 250 Arazi ve Arsalar Hesabından kayıtlı değer düşülmek yerine satış bedeli kadar tutarın söz konusu hesapta alacak çalıştırıldığı, faaliyet gelir/gider hesaplarının ise kullanılmadığı tespit edilmiş olup söz konusu tespite, Kuruma ilişkin 2021 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda yer verilmesine rağmen düzeltici işlem tesis edilmemiştir.

Kurum tarafından taşınmaz envanterinin sağlıklı bir şekilde çıkarılması, muhasebe ile

taşınmaz bilgi sisteminin entegrasyonunun sağlanması, taşınmaz programı üzerinden taşınmazların kayıtlı değerlerinin açık bir şekilde yer almasını sağlayacak bilgilere yer verilmesi, satışı yapılan taşınmazların kayıtlı değerleri üzerinden kayıtlardan çıkarılması gerekmektedir. Bu durum hem taşınmazların kayıtlı değerleri üzerinden kayıtlarda izlenmesi hem de taşınmazlara yönelik mali nitelikteki işlemlerin mevzuata uygun şekilde yerine getirilmesi açısından önem arz etmektedir.

Sonuç olarak hatalı muhasebe kayıtları nedeniyle bilançoda 250 Arazi ve Arsalar Hesabı ile faaliyet sonuçları tablosunda faaliyet gelir/gider hesapları doğru ve güvenilir bilgi sunmamaktadır.

BULGU 3: Tahsise Konu Edilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi

Kurum tarafından tahsisli kullanılan veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edilen taşınmazların muhasebe kayıtlarında takip edilmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesine göre, kamu idaresinin mülkiyetinde olan taşınmazlardan diğer kamu idarelerine tahsis edilenler ve kamu idarelerince tahsisli olarak kullanılanlar yardımcı hesaplar itibarıyla izlenecek ve taşınmazların tahsisinin kaldırılmasına karar verilmesi halinde taşınmazı tahsis eden idare ile taşınmazın tahsis edildiği idarenin muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe birimleri tarafından tahsise ilişkin muhasebe kayıtları kapatılacaktır.

Mezkûr Yönetmelik'in 189, 191 ve 193'üncü maddelerinde ise tahsis işleminin muhasebe kayıtlarında nasıl izleneceği açıklanmıştır. Bu maddeye göre tahsise konu edilen taşınmazlar, tahsis eden kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değer üzerinden 250 Arsa ve Araziler, 251 Yeraltı ve Yerüstü, 252 Binalar Hesaplarına alacak, 500 Net Değer Hesabına borç kaydedilir. Ayrıca amortisman ayrılması gereken bir varlık ise, varlığa ilişkin ayrılmış amortisman tutarı 500 Net Değer Hesabına alacak, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedilir. Mezkur maddelerde belirtildiği gibi, tahsise konu edilen taşınmazlar tahsis edilen kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değeri üzerinden bu hesaba borç, 500 Net Değer Hesabına alacak kaydedilir. Varlığa ilişkin ayrılmış amortisman tutarı ise 500 Net Değer Hesabına borç, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak kaydedilir.

Kurum taşınmazları üzerinde yapılan incelemelerde, Kurum tarafından tahsisli

kullanılan 6 adet arsa ve diğer kuruluşlara tahsis edilen 4 adet arsa ile 1 adet binaya yönelik muhasebe kayıtlarının yapılmadığı tespit edilmiş olup söz konusu tespite Kuruma ilişkin 2021 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda yer verilmesine rağmen düzeltici işlem tesis edilmemiştir.

Tahsis edilen ve tahsisli kullanılan taşınmazların muhasebeleştirilmemesi sonucunda, Kurumun 2022 yılı bilançosunda, 250.02/250.03 Arazi ve Arsalar Hesabı, 252.02 Binalar Hesabı, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı, 500.11/12/13 Net Değer Hesabı doğru ve güvenilir bilgi sunmamaktadır.

BULGU 4: Bazı Bilgisayar Yazılımı Alımlarının Haklar Hesabında İzlenmemesi

Kurum tarafından bazı yazılım lisans yenileme ve güncelleştirme işlemlerinin 260 Haklar Hesabı yerine 630 Giderler Hesabı kullanılarak muhasebeleştirildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe Muhasebe Yönetmeliği'nin 260 Haklar Hesabının niteliğinin belirtildiği 210'uncu maddesinde; bu hesabın, bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

2022 Kesin Mizan Cetveli ve yevmiye kayıtlarının incelenmesi neticesinde; Gayri Maddi Hak-Fikri Hak- Bilgisayar Yazılımı vb. alt hesapları çalıştırılarak bütçe gideri yapılan bazı alımların 260 Haklar Hesabı yerine, 630 Giderler Hesabı kullanılarak muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir. İlgili alımlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 8: Alım Yapılan Haklar

Yevmiye No	Açıklama	Hesap Detay Adı	Tutar (TL)
985	E-hakediş Pro Yazılımının Güncelleme Hizmet Alımı	Bilgisayar Hizmeti Alımları	3.650,00
4579	İhale Yönetim ve Otomasyon Sisteminin Versiyon Güncellemesi	Bilgisayar Hizmeti Alımları	13.570,00
4642	İdare Otomasyon Sisteminde Kullanılan Web Tabanlı Kamu Kurumu Otomasyonu Mevcut Modüllerin Program İyileştirme ve Geliştirme Çalışmaları Yapılması	Bilgisayar Hizmeti Alımları	75.000,00
8162	Mezarlık Kayıt Sistemi Yazılım (Mebis) 1 Yıllık Sistem Güncellenmesi Hizmet Alım Bedeli	Bilgisayar Hizmeti Alımları	12.179,96
TOPLAM			104.399,96

Sonuç olarak, bütçe gideri yapılan 104.399,96 TL'nin, 630 Giderler Hesabı kullanılarak

muhasebeleştirilmesi dolayısıyla 260 Haklar Hesabı ve 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabı tutarlarının mali tablolarda eksik yer aldığı değerlendirilmektedir.

Kamu İdaresinin cevabında, lisans yenileme ve güncelleştirme harcamalarında 260 Haklar Hesabının kullanılmaya başlanacağı ifade edilmiştir. Ancak, bulgu konusu hususa yönelik 2023 yılında yapılacak kayıtların 2022 yılı dönem sonu mali tablolarındaki hatayı düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

BULGU 5: Amortisman Kayıt İşlemlerinde Hatalı Uygulamaların Olması

Kuruma ait hesap ve işlemlerin incelenmesi neticesinde; 25 Maddi Duran Varlıklar hesap grubunda kayıtlı bir kısım duran varlık için amortisman ayrılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesinin ikinci fıkrasının (ç) bendinde, bir yıldan fazla kullanılabilen ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan maddi duran varlıklar için amortisman ayrılacağı belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabının niteliğini açıklayan 202'nci maddesinde bu hesabın, maddi duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesini izlemek için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır. Söz konusu Yönetmelik'in 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabının işleyişini açıklayan 203'üncü maddesine göre maddi duran varlıklar hesapları için ayrılan amortisman tutarları yıl sonunda bu hesaba alacak, 630 Giderler Hesabına borç kaydedilmelidir.

Yapılan incelemede; bazı maddi duran varlıklar için amortisman ayrılmadığı tespit edilmiştir. Bahse konu maddi duran varlıklara ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 9:Amortisman Ayrılmayan Kalemler

Hesap Kodu	Hesap Adı	Varlıkların Toplam Değeri (TL)
251	Su İsale Hatları	65.526.387,89
251	Kanalizasyon Hatları	21.807.321,83
251	Tüneller	172.870,00
251	Köprüler	5.720.204,58
251	Alt Geçitler	201.780,00
251	Üst Geçitler	171.741,92
251	Yollar	127.366.889,26
251	Su Kuyuları	45.250,00
251	Teleferik Hatları ve İstasyonları	608.290,00

251	Meydanlar	892.397,00
251	Parklar ve Yeşil Alanlar	11.528.520,39
251	Mesire Yerleri	177.472,00
251	Otoparklar	11.307.624,96
251	Pazar Yeri	1.657.465,96
251	Diğer Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri	257.990.160,13
252	Hizmet Binaları	17.093.608,52
252	Diğer	39.321.771,57
252	Müzeler, Sanat Galerileri	533.074,66
252	Spor Sahaları	531.000,00
252	Kültür ve Eğlence Merkezleri	5.050.226,46
253	Görüntüleme, Bilgi Toplama ve Takip Sistemleri	6.707,12
256	Hizmet İmtiyaz Varlıkları Hesabı	19.128.478,82
TOPLAM		586.839.243,07

Kamu İdaresi cevabında, ilgili düzeltmelerin yapılmaya başlanıldığı ifade edilmiştir. Ancak, bulgu konusu hususa yönelik 2023 yılında yapılan kayıtların 2022 yılı dönem sonu mali tablolarındaki hatayı düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

Sonuç olarak, ayrılmayan amortisman tutarı kadar 630 Giderler Hesabı eksik kullanılmış ve yıl sonu mali tablolarında dönem faaliyet sonuçları hesabının gerçeğe uygun görünmemesine sebep olunmuştur.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Kurum Alacaklarına Yönelik Tahsilat ve Takibat Süreçlerinin Etkin Olarak İşletilmemesi

Kurum gelirlerine yönelik tahsilat ve takibat işlemlerinin etkin bir şekilde yerine getirilmediği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 8'inci maddesinde, her türlü kamu kaynağının elde edilmesinde görevli ve yetkili olanların, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesi için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu olduğu ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorunda oldukları düzenlenmiştir.

Anılan Kanun'un 11'inci maddesinde, üst yöneticilerin, sorumlulukları altındaki

kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesini sağlamaktan, malî yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesi, izlenmesi ve kanunlar ile Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde belirtilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinden mahallî idarelerde meclislerine karşı sorumlu oldukları ifade edilmiştir.

Yine üst yöneticilerin bu sorumluluğun gereklerini harcama yetkilileri, malî hizmetler birimi ve iç denetçiler aracılığıyla yerine getirecekleri belirtilmiştir.

Amasya Belediye Meclisi tarafından kabul edilen Mali Hizmetler Müdürlüğü Görev, Yetki ve Çalışma Yönetmeliği'nin "Müdürlüğün görevleri" başlıklı 4/1-(d) maddesinde; ilgili mevzuatlar çerçevesinde idarenin tüm gelirlerini tahakkuk ettirmek, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütmek Müdürlüğün görevleri arasında sayılmış olup,

Aynı Yönetmelik'in 20'nci maddesinde ise Gelir Tahakkuk ve Takip alt biriminin görevleri aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir;

- *Gelir, kira ve bilumum alacakların tarh, tahakkuk ve tebliği işlemlerini yapmak.*
- *Tahakkuku yapılan gelir ve alacakların takip işlemlerini yürütmek.*
- *Gelir tahakkuk işlemleriyle ilgili yazışmaları yapmak, dokümanları(şartname, sözleşme vb.) hazırlamak, dosyalamak ve arşivlemek.*
- *Alacakların zamanaşımı süreleri dikkate alınarak zamanaşımı taraması yapmak.*
- *Özel hukuka(Borçlar Kanunu-İcra ve İflas Kanunu) tabi alacaklarla ilgili olarak borçlu mükellefleri izlemek, alacağın kanunlarında öngörülen süreler içerisinde tahsili için Hukuk İşleri Müdürlüğüyle gerekli yazışmaları süresi içerisinde yapmak.*
- *6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunu'na tabi alacaklara ilişkin olup süresinde ödeme yapmayan mükelleflere ödeme emri tebliğ işlemlerini yapmak, ödeme emri tebliğine rağmen borcunu ödemeyen ve mal bildiriminde bulunmayan mükellefleri cebren takip ve tahsil işlemleri için icra takip ve satış servisine bildirmek.*
- *Kiralama işlemleriyle ilgili olarak 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu ile ilgili tahsil ve tahliye işlemlerinin yapılması amacıyla Hukuk İşleri Müdürlüğüyle gerekli yazışmaları süresi içerisinde yapmak.*

Kurum gelirlerinin tahakkuk, tahsilat ve takip süreçlerinin etkinliğinin incelenmesi

maksadıyla olarak 31.12.2022 tarihi itibarıyla gecikme faizi dahil 500 TL ve üzeri borcu olan tüm mükelleflerin detaylı listeleri ilgili birimden temin edilmiş olup yapılan incelemelerde,

Kurumun; su ve atıksu, emlak vergisi, çevre temizlik vergisi, ilan ve reklam vergisi, eğlence vergisi, katı atık bedeli, hasar bedeli, para cezası alacakları, kira alacakları, ecrimisil alacakları ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'ndan kaynaklanan diğer alacak kalemlerine ilişkin vadesi geçmiş 16.946.901,13 TL (gecikme faizi dahil) alacağının bulunduğu, söz konusu alacakların takibatına yönelik hiçbir hukuki sürecin başlatılmadığı tespit edilmiştir.

Denetim tespiti sonrasında Kurum tarafından geçmiş dönemlere ait vadesi geçmiş olup, takip işlemleri 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre yapılan vergi ve benzeri alacaklarla ilgili olarak zamanaşımı sürelerinin dikkate alınarak takip işlemlerinin yapıldığı, yıl sonlarında zamanaşımı taraması yapılmak suretiyle borçlu mükelleflere ödeme emirlerinin tebliğ edildiği, Borçlar Kanunu ve İcra İflas Kanunu hükümlerine göre takip işlemleri yürütülen su, atıksu ve kira alacaklarına ilişkin olarak takip işlemlerinin belediye avukatı yoluyla tahsilat işlemlerinin zamanaşımı süreleri dikkate alınarak gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.

Oysa ki Amasya Belediyesinde gerçekleştirilen yerinde denetimlerde bulguda bahsi geçen Kuruma ait vadesi geçmiş alacaklara yönelik hukuki takibatın yapılmadığı tarafımızca tespit edilmiş olup Kurum tarafından söz konusu takibatın yapıldığına yönelik hiçbir somut bilgi ve belge tarafımıza sunulamamıştır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediye başkanının görev ve yetkileri" başlıklı 38'inci maddesinde; belediyenin hak ve menfaatlerini korumak, gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek belediye başkanının görevleri arasında sayılmıştır.

Bu itibarla; Kurum tarafından gerçekleştirilen ve duraksama imkanı olmayan kamu hizmetlerinin finansmanı için önceki dönemlerde tahakkuk etmiş ve vadesi geçmesine rağmen tahsil edilmemiş Kurum alacaklarından hukuki takibat başlatılmayanlara yönelik yukarıda izah edilen mevzuat hükümleri ve açıklamalar çerçevesinde özellikle zamanaşımı süreleri de dikkate alınarak tahsilat ve takibat süreçlerinin başlatılması gerekmektedir.

BULGU 2: Mesken Abonesi Olarak Faturalandırılan Ancak Ticari Faaliyet Gösteren Kişilerin Su Aboneliklerinin Hatalı Belirlenmesi

Amasya Belediyesi sınırları içerisinde yer alıp tapuda mesken olarak gözüktüğü halde fiilen işyeri olarak kullanılan yerlerin su aboneliklerinin işyeri üzerinden olması gerekirken

mesken tarifesi üzerinden düzenlenip faturalandırıldığı görülmüştür.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun "Vergi Değerini Tadil Eden Sebepler" başlıklı 33'üncü maddesinin (3) numaralı bendinde, bir binanın kullanım tarzının tamamen değiştirilmesi veya bir binanın ikamete mahsus mahallerinden bir kısmının dükkân, mağaza, depo gibi ticaret ve sanat icrasına mahsus mahaller haline dönüştürülmesi vergi değerini tadil eden sebeplerden birisi olarak belirtilmiştir.

6 Seri No.lu Emlak Vergisi Genel Tebliği'nin "Vergi değerini tadil eden sebepler" başlıklı 12'nci maddesinin (c) bendinde, bir binanın kullanım tarzının tamamen değiştirilmesi veya bir binanın ikamete mahsus mahallerinden bir kısmının dükkân, mağaza, depo gibi ticaret ve sanat icrasına mahsus mahaller haline kalbedilmesi durumunun binanın vergi değerinin değiştireceği ve bu durumun 23'üncü madde gereğince bir beyanname ile ilgili vergi dairesine bildirilmesi gerektiği düzenlenmiştir. Bu hükmün uygulanmasında değişiklik sebebi, yalnız kullanım tarzı tamamen veya kısmen değiştirilen bina veya daire için geçerli olacak, böyle bir değişiklik göstermeyen aynı apartmanın diğer daire vergi değerleri genel (veya mevzii) beyan yapılmaya kadar aynen kalacaktır.

Nitekim 1319 sayılı Kanun'un 23'üncü maddesine göre, vergi değerini tadil eden nedenlerin bulunması halinde (geçici ve daimi muafiyetten faydalanılması hali dâhil) emlak vergisi bildirimini verilmesi zorunludur.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 156'ncı maddesinde, ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyette iş yeri; mağaza, yazıhane, idarehane, muayenehane, imalathane şube, depo, otel, kahvehane, eğlence ve spor yerleri, tarla, bağ, bahçe, çiftlik, hayvancılık tesisleri, dalyan ve voli mahalleri, madenler, taş ocakları, inşaat şantiyeleri, vapur büfeleri gibi ticari, sınai, zirai veya mesleki bir faaliyetin icrasına tahsis edilen veya bu faaliyetlerde kullanılan yerler "işyeri" olarak tanımlanmıştır.

Bu madde hükmüne göre, mükelleflerin ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyetlerini sürdürdükleri yerlerin iş yeri özelliğini taşıyabilmesi için bu yerlerin faaliyetin icrasına tahsis edilmesi veya faaliyetin icra edildiği yer olma özelliği taşıması gerekmektedir.

Bu itibarla, konutun ikamete mahsus mahallerinden bir kısmının iş yeri haline dönüştürülmesi halinde vergi değerini tadil eden sebep söz konusu olacak ve nitelik itibarıyla iş yeri kapsamında değerlendirilerek yeni duruma (iş yeri) göre vergilendirilmesi gerekecektir.

Nitekim Danıştay 3'üncü Dairesinin 05.10.1984 tarih ve E:1984/415 K.1984/2652 sayılı kararı; 1319 sayılı Kanun'a göre binanın kullanım tarzının kısmen veya tamamen değiştirilmesi vergi değerini tadil eden sebepler arasında sayıldığından, dairenin iki dükkân veya bir dairenin iki veya daha fazla daire haline dönüştürülmesinin vergi değerini tadil eden sebeplerden olduğu, yönündedir.

Ayrıca Gelir İdaresi Başkanlığı'nın muhtelif tarihlerde vermiş olduğu muktezalarda da, bir konutun işyeri olarak kullanılması veya ikamete mahsus mahallerinden bir kısmının dükkân, mağaza, depo gibi ticaret ve sanat icrasına mahsus mahaller haline dönüştürülmesi halinde vergi değerini değiştiren sebebin söz konusu olacağı ve yeni duruma (işyeri) göre vergilendirilmesi gerekeceği yönünde görüşler verilmiştir.

Yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde, finansal danışmanlık, hukuk danışmanlığı ve temsil hizmetleri, hukuki arabuluculuk ve temsil hizmetleri, mali müşavirlik, mimarlık, mühendislik ve 1319 sayılı Kanun'a göre açılan muayenehaneler gibi yerlerin işyeri olarak kullanıldığı, bu bağlamda bu yerlere ilişkin su aboneliklerinin işyeri üzerinden düzenlenmesi gerektiği açıktır.

Ancak yapılan incelemelerde, Amasya Vergi Dairesi Müdürlüğünden resmi yazı ile alınan ve Kuruma teslim edilen veride, Amasya Belediye sınırları içerisinde abone grubu hatalı belirlenme riski olan 283 adet aktif mükelleften 17'sinin fiilen işyeri olarak faaliyet gösteren tesis olarak kullanıldığı halde su faturalarının mesken tarifesi üzerinden düzenlendiği tespit edilmiş olup söz konusu tespite, Kuruma ilişkin 2021 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda da yer verilmiştir.

Denetim tespiti sonrasında Kurum tarafından su aboneliklerine yönelik düzeltici kayıtların yapıldığı ifade edilerek düzeltilen kayıtların bir örneği cevap olarak gönderilmiştir.

Oysa ki denetim raporu cevabı olarak sunulan kayıtlar 2022 yılının Nisan ayında, bulguda bahsedilen işyerlerinden farklı kişilere ait aboneliklerin düzeltme kayıtlarıdır.

Bu itibarla, Kurum tarafından söz konusu yerlerin detaylı saha araştırma, inceleme ve tespitlerinin yapılarak su aboneliklerinin mevzuata uygun bir biçimde yeniden düzenlenmesi ve buna göre faturalandırılması, abonelikleri düzeltilecek kişi ya da kuruluşlardan alınan teminat bedellerine yönelik farkların ilgililerinden alınması ayrıca mevcut bilgi ve veriler çerçevesinde geriye dönük düzeltme kayıtlarının yapılması gerekmektedir.

BULGU 3: Bazı İş Yerlerine İlişkin Çevre Temizlik Vergisi Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması

Kurum hizmet sınırları içerisinde faaliyet gösteren iş yerleri ya da diğer şekillerde kullanılan binalardan bir kısmına ilişkin çevre temizlik vergisi tahakkuk ve tahsilatının yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun mükerrer 44'üncü maddesinde, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binaların çevre temizlik vergisine tabi olduğu belirtilmiş olup, verginin mükelleflerinin ise binayı kullananlar olduğu ve mükellefiyetin binanın kullanıma başlanmasından itibaren başlayacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı maddenin dört ve beşinci fıkrasında çevre temizlik vergisi tarifesi belirtilmiş olup sekizinci fıkrasında ise; iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalara ait çevre temizlik vergisinin belediyelerce binaların tarifedeki derecelere intibak ettirilmesi üzerine her yılın Ocak ayında yıllık tutarı itibarıyla tahakkuk etmiş sayılacağı hükmü ile iş yeri ve diğer şekilde kullanılan binalarla ilgili olarak tahakkuk eden bu verginin her yıl, emlak vergisinin taksit sürelerinde ödeneceği belirtilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, belediye sınırları içinde yer alan ve belediyenin çevre temizlik hizmetlerinden faydalanan tüm konut, iş yerleri ve diğer şekillerde kullanılan binaların çevre temizlik vergisi mükellefi olması gerekmektedir.

Kurum hesap ve işlemleri ile Amasya Vergi Dairesi Müdürlüğünden temin edilen veriler üzerinde yapılan incelemelerde, vergi mükellefi olduğu halde çevre temizlik vergisi mükellefi olmayan 9.302 kişi ya da kuruluşun bulunduğu ancak bunlara ilişkin tahakkuk ve tahsilat işlemlerinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Denetim tespiti sonrasında Kurum tarafından Amasya Vergi Dairesinden alınan mükellef sayıları üzerinden kıyaslama yapılmaması gerektiği, mevcut vergi mükellefleri sayıları içerisinde Gelir Vergisi Kanunu'na göre elde edilen gayrimenkul sermaye iradı, menkul sermaye iradı, değer artış kazancı gibi kazançlar için bir işyerine bağlı olmaksızın mükellef kaydının verilebileceği, dolayısıyla mevcut çevre temizlik vergisi mükellef sayısı ile vergi mükellefi sayıları kıyas yapılarak aktif işyerinin varlığı iddiasının soyut bir değerlendirme olduğu ifade edilmiştir.

Kurum cevabı üzerine Amasya Vergi Dairesi ile tekrar görüşülerek ticari kazanç elde eden aktif vergi mükelleflerine ilişkin bilgiler tekrar alınmış olup bu kapsamda Amasya Belediye bünyesinde yer alan çevre temizlik vergisi mükellefleri ile Amasya Belediyesi sınırları içinde yer alan aktif vergi mükellefleri ile yapılan kıyaslama sonucunda 3.510 kişi ya da kuruluşun çevre temizlik vergisi mükellefi olmadığı tespit edilmiştir.

Kurum hizmetlerinin aksamadan yürütülmesi konusunda önemli bir gelir kalemi olan çevre temizlik vergisi ile ilgili iş yerleri ya da diğer şekillerde kullanılan binalar için ivedilikle mükellefiyetin sağlanarak tahakkuk ve tahsilat işlemlerine başlanması gerekmektedir.

BULGU 4: Bazı İşyerlerine İlişkin İlan ve Reklam Vergisi Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması

Kurum hizmet sınırları içerisinde faaliyet gösteren işyerlerinden bir kısmına ilişkin mükellefiyetin sağlanmayarak ilan ve reklam vergisi tahakkuk ve tahsilatının yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun ilan ve reklam vergisinin konusunu düzenleyen 12'nci maddesinde; belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan her türlü ilan ve reklamın, vergiye tabi olduğu ifade edilmiş,

“Mükellef ve Sorumlu” başlıklı 13'üncü maddesinde ise; ilan ve reklam vergisinin mükellefinin, yurt dışından gönderilen ilan ve reklamlar dahil olmak üzere, ilan ve reklamı kendi adına yapan veya yaptıran gerçek veya tüzelkişiler olduğu, ilan ve reklam işlerini mutad meslek olarak ifa edenlerin, başkaları adına yaptıkları ilan ve reklamlara ait vergileri, mükellefler adına ilgili belediyeye yatırmaktan sorumlu oldukları belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un 15'inci maddesinde, dükkan, ticari, sınai müesseseler ile serbest meslek erbaplarınca çeşitli yerlere asılan ve takılan levha, yazı, resim gibi her çeşit sabit ilan ve reklamlar ile ışıklı veya projeksiyonlu ilan ve reklamların metre karesinden yıllık olarak alınabilecek taban ve tavan tutarlara ilişkin belirleme yapılmıştır.

Kanun'un 96'ncı maddesinde ise, 15'inci maddesinde belirtilen vergi harç ve tarifelerinin Kanun'da belirtilen alt ve üst limitleri aşmamak üzere Bakanlar Kurulu tarafından tayin ve tespit edileceği belirtilmiştir. Bakanlar Kurulu, Kanun'un 96'ncı maddesinden aldığı yetkiye dayanarak 10.02.2014 tarih ve 2014/5896 sayılı Kararname ile ilan ve reklam vergisine ilişkin tutarları belediye grupları itibarıyla belirlemiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde, belediye sınırları içerisinde faaliyet gösteren işyerleri tarafından asılan tabela, levha, ışıklı tabela vb. aracılığıyla yapılan her çeşit ilan ve reklamlardan m² başına Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen tutarda ilan ve reklam vergisi alınması gerekmektedir.

Amasya Vergi Dairesi Müdürlüğü ile Kurum Ruhsat ve Denetim Müdürlüğünden temin edilen veriler üzerinde yapılan incelemelerde, Kurum hizmet sınırları içerisinde faaliyet gösteren ve vergi mükellefi olduğu halde ilan ve reklam vergisi mükellefiyetinin tesis edilmediği 3.941 kişi ya da kuruluşun bulunduğu tespit edilmiştir.

Kurum tarafından gerçekleştirilen hizmetlerin finansmanı için önemli bir gelir kaynağı olan ilan ve reklam vergisi ile ilgili işyerlerine ilişkin mükellefiyetin ivedilikle sağlanarak tahakkuk ve tahsilat işlemlerinin tamamlanması gerekmektedir.

BULGU 5: Su Tesisi ve Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Payının Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması

Kurum hizmet sınırları içerisinde su ve kanalizasyon hizmetlerinden faydalanan ilgililerden, su tesisi ve kanalizasyon harcamalarına katılma paylarının tahakkuk ve tahsil işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Kanalizasyon harcamalarına katılma payı" başlıklı 87'nci maddesinde; belediyelerce ve belediyelere bağlı müesseselerce, yeni kanalizasyon tesisi yapılması, mevcut tesislerin sıhhi ve fenni şartlara göre ıslah edilmesi halinde, bunlardan faydalanan gayrimenkullerin sahiplerinden, kanalizasyon harcamalarına katılma payı alınacağı ifade edilmiş,

"Su tesisleri harcamalarına katılma payı" başlıklı 88'inci maddesinde; belediyelerce veya belediyelere bağlı müesseselerce, yeni içmesuyu şebeke tesisleri yapılması, mevcut şebeke tesislerinin tevsi ve ıslahı halinde, dağıtımın yapıldığı saha dahilindeki gayrimenkullerin sahiplerinden, su tesisleri harcamalarına katılma payı alınacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanun'un "Payların tahakkuk şekli" başlıklı 90'ıncı maddesinde; su tesisleri ile kanalizasyon harcamalarına katılma paylarının hizmetten faydalanma şekillerine göre ilgili gayrimenkul sahipleri arasında ve Kanun'da belirtildiği şekliyle hesaplanarak katılma payları toplamının ilgili gayrimenkullerin vergi değerleri toplamına oranlanarak dağıtılması suretiyle

hesaplanıp tahakkuk ettirilmesi gerektiği belirtilmiş olup,

“Tahsil şekli” başlıklı 93’üncü maddesinde ise; harcamalara katılma paylarının belediyelerce veya bunlara bağlı müesseselerce, 92 nci maddeye göre payların ilan ve tebliğ edildiği yılı takip eden yıldan itibaren iki yılda ve dört eşit taksitte, peşin ödemelerde ise tahakkuk tarihinden itibaren bir ay içinde tahsil olunacağı ifade edilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; su tesisi ve harcamalara katılma payları ile ilgili idarenin bir takdir yetkisi bulunmamakta olup, yeni kanalizasyon ve içmesuyu şebeke tesisleri yapılması, mevcut tesislerin sıhhi ve fenni şartlara göre ıslah edilmesi halinde söz konusu harcamalara katılma paylarının Kanun’da belirtildiği şekliyle hesaplanarak tahakkuk ve tahsil işlemlerinin yapılması gerektiği anlaşılmaktadır.

Kurum gelirleri üzerinde yapılan incelemelerde, su ve kanalizasyon tesislerinden faydalanan ilgililerinden harcamalara katılma paylarına ilişkin herhangi bir tahakkuk ve tahsilat işleminin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Denetim tespiti sonrasında Kurum tarafından 2022 yılı içerisinde harcamalara katılım payının konusunu teşkil edecek imalat gerçekleştirilmediği, yapılan imalatların belirli bölgelerde meydana gelen arıza ve patlamalar dolayısıyla mevcut patlayan boruların ve hatların yenilenmesi kapsamında yapılan harcamalar olduğu ifade edilmiştir.

Öncelikle ifade etmek gerekirse bulguda bahsedilen husus Belediye Gelirleri Kanunu'nda yer alan su tesisi ve kanalizasyon harcamalarına katılım payına ilişkin bugüne değin Amasya Belediyesi bünyesinde hiçbir tahakkuk ve tahsilat işleminin gerçekleştirilmemesidir. Ayrıca söz konusu tespite, 2021 yılı Sayıştay Denetim Raporu’nda da yer verilmesine rağmen Kurum tarafından herhangi bir tahakkuk işlemi gerçekleştirilmemiştir.

Kurum tarafından gerçekleştirilen hizmetlerin kalitesinin artırılması ve devamlılığının sağlanması konusunda, su ve kanalizasyon tesisi harcamalarına ilişkin maliyetlerin bir kısmının, bu hizmetlerden faydalananlardan karşılanması konusunda Kanun’da ve bu husus özelinde yayımlanan Harcamalara Katılma Payları İle İlgili Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik doğrultusunda söz konusu payların hesaplanmak suretiyle tahakkuk işlemlerinin yapılması ve tahsilinin sağlanması için ilgililere tebliğ işlemlerine başlanması gerekmektedir.

BULGU 6: Belediye Sınırları İçindeki Bazı İşletmelerin, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmaksızın Faaliyette Bulunmaları

Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyette bulunan işletmelerin olduğu görülmüştür.

3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanuna istinaden yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'e göre, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde anılan Yönetmelik kapsamındaki işyerlerinin açılıp faaliyet gösterebilmesi için ilgili belediyeden işyeri açma ve çalışma ruhsatının olması gerekmektedir.

Diğer taraftan 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "İşyeri Açma İzni Harcı" başlıklı 81'inci maddesinde; "*Belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir işyerinin açılması İşyeri Açma İzni Harcına tabidir.*" hükmü yer almaktadır.

Amasya Vergi Dairesi Müdürlüğü ile Kurum Ruhsat ve Denetim Müdürlüğünden temin edilen veriler üzerinde yapılan incelemelerde, belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde ilgili mevzuat gereğince işyeri açma ve çalışma ruhsatı almak zorunda olduğu halde ruhsatsız olarak faaliyet yürüten işletmelerin bulunduğu tespit edilmiştir.

Yukarıda izah edilen mevzuat hükümleri ve açıklamalar çerçevesinde, ruhsatsız olarak faaliyet yürüten işletmelere yönelik gerekli saha çalışmalarının başlatılması diğer taraftan da 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu kapsamında tahsil edilmesi gereken işyeri açma izni ruhsat harcına yönelik tahsilat süreçlerinin işletilmesi gerekmektedir.

BULGU 7: Ruhsatsız İşyerleri İle İlgili Mevzuata Aykırı Uygulamaların Bulunması

Kurumun yetki alanında bulunan ruhsatsız işyerlerine ilişkin mevzuatın öngördüğü idari yaptırımların uygulanmadığı görülmüştür.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in "İşyeri açılması" başlıklı 6'ncı maddesinde, yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmayacağı ve çalıştırılmayacağı belirtildikten sonra bu ruhsatı almadan açılan işyerlerinin yetkili idareler tarafından kapatılacağı hüküm altına alınmıştır.

Gerek 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesinin birinci fıkrasının (c)

bendine gerekse mezkûr Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesine göre belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bahsi geçen yetkili idare belediyelerdir.

1608 sayılı Umuru Belediyeye Müteallik Ahkâmı Cezaiye Hakkında 16 Nisan 1340 Tarih Ve 486 Numaralı Kanun'un Bazı Maddelerini Muaddil Kanun'un 1'inci maddesinin birinci fıkrası şöyledir: "*Belediye meclis ve encümenlerinin kendilerine kanun, nizam ve talimatnamelerin verdiği vazife ve salahiyet dairesinde ittihaz ettikleri kararlara muhalif hareket edenlerle belediye kanun ve nizam ve talimatnamelerinin men veya emrettiği filleri işleyenlere veya yapmayanlara belediye encümenince Kabahatler Kanununun 32 nci maddesi hükmüne göre idarî para cezası ve yasaklanan faaliyetin menine karar verilir...*"

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, belediye sınırları ve mücavir alan içinde işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmaksızın açılmış işyerlerinin, mezkûr Yönetmelik'in "İşyerlerinde aranacak genel şartlar" başlıklı 5'nci maddesinde belirtilen sağlık, güvenlik, genel asayiş, bazı işyerleri için alınması gereken izin ve raporlar ile ilgili şartları taşıyıp, taşımadığı noktasında riskli konumda bulunmasından dolayı kapatılması ayrıca İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik ile alınması zorunlu tutulan ruhsatı almaksızın işyeri açanlara, Encümen tarafından idari para cezası verilmesi gerekmektedir.

Ruhsatsız işyerlerine ilişkin Ruhsat ve Denetim Müdürlüğünden temin edilen veriler üzerinde yapılan incelemelerde, ilgili Yönetmelik kapsamında ruhsatsız olarak faaliyette bulunan işyerlerine ilişkin kapatma yaptırımının uygulanması ve söz konusu ruhsatsız işyerlerine idari para cezası uygulanmasına yönelik bilgi ve belgelerin Ruhsat ve Denetim Müdürlüğü tarafından Encümene sunulmadığı bunun yerine ilgili Müdürlük tarafından ruhsatsız işyeri sahiplerine belirli bir süre tanındığı ancak süre sonunda ruhsat başvurusu yapılmamasına rağmen herhangi bir yaptırım uygulanmadığı tespit edilmiştir.

Yukarıda zikredilen mevzuat hükümleri ve açıklamalar çerçevesinde ruhsatsız olarak faaliyette bulunan işyerlerine ilişkin kapatma yaptırımı ile idari para cezasının uygulanmasına ilişkin mevzuatın amir hükmü doğrultusunda işlem tesis edilmesi gerekmektedir.

BULGU 8: Kurum Tarafından Kiraya Verilen Bazı İşyerlerine İlişkin Çevre Temizlik Vergisi Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması

Kurum tarafından kiraya verilen bazı iş yerlerinin çevre temizlik vergisi tahakkuk ve tahsilatının yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Çevre temizlik vergisi" başlıklı mükerrer 44'üncü maddesinin birinci fıkrasında belediye sınırları içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binaların çevre temizlik vergisine tabi olduğu, üçüncü fıkrasında verginin mükellefinin binaları kullananlar olduğu ve mükellefiyetin binanın kullanımı ile başladığı belirtilmektedir.

Mezkûr maddenin sekizinci fıkrasında ise, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalara ait çevre temizlik vergisinin, belediyelerce binaların tarifedeki derecelere intibak ettirilmesi üzerine her yılın Ocak ayında yıllık tutarı itibarıyla tahakkuk etmiş sayılacağı; tahakkuk eden verginin, bir defaya mahsus olmak üzere, belediyelerin ilan mahallerinde bir ay süreyle topluca ilan edileceği; iş yeri ve diğer şekilde kullanılan binalarla ilgili olarak tahakkuk eden bu verginin, her yıl, emlak vergisinin taksit sürelerinde ödeneceği hüküm altına alınmıştır.

Kurum hesap ve işlemleri üzerinde yapılan incelemelerde, Kurum tarafından kiraya verilen 38 işyeri için çevre temizlik vergisi tahakkuk kaydının yapılmadığı tespit edilmiş olup söz konusu tespiti, Kuruma ilişkin 2021 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda da yer verilmiştir.

Denetim tespiti sonrasında Kurum tarafından çevre temizlik vergisi tahakkukuna yönelik düzeltici işlemlerin tesis edildiği belirtilerek 24 kişi için tahakkuk kayıtlarının bir örneği gönderilmiştir.

Sonuç olarak; İdarenin gelir kaybına uğramaması, gelirlerini zamanında tahsil edebilmesi ve kamu kaynaklarını etkili, ekonomik ve verimli kullanabilmesi amacıyla sorumluluk alanı içinde bulunan iş yerlerinin periyodik olarak kontrol edilmesi, çevre temizlik vergisi mükellefiyeti gerektiren konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binaların tespitinin ve buna bağlı olarak çevre temizlik vergisi tahakkuk ve tahsilat işlemlerinin tamamlanması gerekmektedir.

BULGU 9: Kurum Tarafından Kiraya Verilen Bazı İşyerlerinin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyet Göstermesi

Kurum tarafından kiraya verilen bazı işyerlerinin işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının olmadığı görülmüştür.

10.08.2005 tarih ve 25902 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in 2'nci maddesinde;

"Bu Yönetmelik, sıhhî ve gayrisıhhî işyerleri ile umuma açık istirahat ve eğlence

yerlerinin ruhsatlandırılması ve denetlenmesine dair iş ve işlemleri kapsar.” denilmektedir.

4’üncü maddenin a ve n bentlerinde;

“a) Yetkili idare: Belediye sınırları ve mücavir alanlar dışı ile kanunlarda münhasıran il özel idaresine yetki verilen hususlarda il özel idaresini; büyükşehir belediyesi sınırları ve mücavir alanlar içinde büyükşehir belediyesinin yetkili olduğu konularda büyükşehir belediyesini, bunların dışında kalan hususlarda büyükşehir ilçe veya ilk kademe belediyesini; belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediyeyi ve organize sanayi bölgesi sınırları içinde organize sanayi bölgesi tüzel kişiliğini,

....

n) İşyeri açma ve çalışma ruhsatı: Yetkili idareler tarafından bu Yönetmelik kapsamındaki işyerlerinin açılıp faaliyet göstermesi için verilen izni,...” hükümleri yer almaktadır.

Aynı Yönetmelik’in “İşyeri açılması” başlıklı 6’ncı maddesinin 1’inci fıkrasında ise;

“Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz....” denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatının, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde yetkilendirilmiş idari birimler tarafından verileceği, yetkili idareden alınan ruhsat olmadan iş yerinin açılıp çalıştırılmayacağı, ifade edilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu’nun “İşyeri açma izni harcı” başlıklı 81’inci maddesinde;

“Belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir işyerinin açılması “İşyeri Açma İzni Harcına” tabidir.” hükmü yer almaktadır.

Kurum hesap ve işlemleri üzerinde yapılan incelemelerde, kiraya verilen 86 işyerinin işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyet gösterdiği tespit edilmiş olup söz konusu tespite, Kuruma ilişkin 2021 yılı Sayıştay Denetim Raporu’nda dayer verilmiştir.

Denetim tespiti sonrasında Kurum tarafından ilgili işyerlerinin ruhsatlandırılmasına yönelik işlemlerin başlatıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, Kurum tarafından kiraya verilen işyerlerine yönelik anılan Yönetmelik hükümleri doğrultusunda ruhsatlandırma işlemlerinin tamamlanması ve bahsi geçen ruhsat harcına ilişkin tahakkuk ve tahsilat işlemlerinin yerine getirilmesi gerekmektedir.

BULGU 10: Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Alınmaması

Belediyenin yetki ve sorumluluk alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerinin takip ve tahsil edilmediği görülmüştür.

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun "Tanımlar ve kısaltmalar" başlıklı 3'üncü maddesinin (s), (ş) ve (z) fıkralarında; "Geçiş Hakkı", "Geçiş Hakkı Sağlayıcısı" ve "İşletmeci" tanımlamaları yapılmıştır.

Aynı Kanun'un 22'inci maddesinin birinci fıkrasında "Geçiş hakkının kapsamı" belirlenmiş, 25'inci maddesinde de işletmeci ile geçiş hakkı sağlayıcısının anlaşma serbestisi çerçevesinde geçiş hakkına ilişkin anlaşmalar yapabileceği düzenlenmiştir.

Geçiş hakkı ve bu hakka uygulanacak ücret tarifesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacıyla Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından 27.12.2012 tarih 28510 sayılı Resmî Gazete'de "Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik" yayımlanmıştır.

Yönetmelik'te işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısının geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları, belirlenen ilkeler doğrultusunda serbestçe yapabileceği, anlaşma yapmaya ve geçiş hakkına ait ücretlerin tahsiline ise geçiş hakkına konu olan taşınmazın sahibi veya taşınmaz üzerinde hak sahibi olanların yetkili olduğu ifade edilmiştir. 01.01.2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere geçiş hakkı ücretleri tarifesi Yönetmelik'e eklenmiş olup geçiş hakkı ücretinin Geçiş Hakkı Ücret Tarifesi'nde belirtilen fiyatları aşamayacağı ve bu fiyatların her mali yılın başında Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE) oranında artırılacağı hüküm altına alınmıştır.

Buna göre belediyeler tarafından tarifede tavan olarak belirtilen miktarlara da riayet edilmek suretiyle geçiş hakkı talep eden telekomünikasyon firmalarından tahsil edilmek üzere geçiş hakkı ücreti belirlenmesi ve bu ücretlerin geçiş hakkını kullanan işletmecilerden tahsil

edilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, Belediyenin yetki ve sorumluluk alanı içindeki sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerine belediye gelir tarifesinde yer verilmesine rağmen söz konusu gelir kaleminin takip ve tahsilatına yönelik çalışmalara ilişkin uygulama eksiklikleri olduğu, belediye mülkiyetinde, tasarrufunda veyahut sorumluluğunda olan taşınmazlardan geçiş hakkı talep eden tüm telekomünikasyon firmalarından geçiş hakkı ücreti tahsil edilmediği, söz konusu hususun 2021 yılı Sayıştay denetiminde de konu edilmesine rağmen düzenleyici herhangi bir işlem tesis edilmediği tespit edilmiştir.

Her ne kadar kamu idaresi tarafından tahsilat işlemlerinin gerçekleştirildiği ifade edilse de sunulan belgelerin incelenmesi neticesinde ilgili yıla yönelik herhangi bir tahsilatın gerçekleştirilmediği görülmüştür.

Anılan mevzuat hükümleri ve açıklamalar ışığında, Belediye tarafından 2022 yılı içerisinde altyapı geçiş hakkı bedeli olarak herhangi bir tahakkuk ve tahsilatın yapılmaması belediyenin önemli bir gelirden mahrum kalmasına yol açmaktadır.

BULGU 11: Servis Araç Plakalarının Süresiz Olarak Verilmesi

Amasya Belediyesi sınırları içinde ulaşım sağlamada çalışan servis araçlarının il/ilçe trafik komisyon ve Meclis kararları ile süresiz olarak plaka tahsis işlemlerinin gerçekleştirildiği görülmüştür.

18.10.1983 tarih ve 18195 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu’nun 12’nci maddesinde; *"trafik düzeni ve güvenliği yönünden belediye sınırları içinde ticari amaçla çalıştırılacak yolcu ve yük taşıtları ile motorsuz taşıtların çalışma şekil ve şartları, çalıştırılabileceği yerler ile güzergâhlarını tespit etmek ve sayılarını belirlemek"* görev ve yetkisi il ve ilçe trafik komisyonlarına verilmiştir.

Bu Kanun’a dayanılarak 03.05.1986 tarih ve 19096 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe konulan 86/10553 sayılı Ticari Plakaların Verilmesinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Karar’ın 1’nci maddesinde amaç; *"vatandaşın ulaşım ihtiyacını karşılamak üzere toplu taşımacılığın geliştirilmesi, plaka karaborsacılığının ve korsan taşımacılığın önlenmesi, fiilen çalışmakta olan şoför esnafının haklarının korunması maksadıyla taksi, dolmuş, minibüs ve umum servis araçlarına verilecek ticari plakaların sayısı,*

verilme usul ve esaslarını tespit etmek olup, kararın 2918 sayılı Kanun'un 12'nci maddesi hükümlerine göre, il trafik komisyonlarınca plaka tahdidi kararı alınan İllerde uygulanacağı" şeklinde ifade edilmiştir.

Anılan Usul ve Esaslar'ın "Ticari plaka verilecekler" başlıklı 3'üncü maddesinde; *"Ticari plaka verilebilmesi için; a) Şoförlük mesleğini geçim kaynağı olarak seçmiş olduğunu ve sürekli olarak icra ettiğini beyan etmiş olmak b) En az iki yıldan beri o ilde ikamet etmek c) Şoförler derneğine üye olmak şarttır. Ticari plaka sahipleri bu plakaları, taşıtla birlikte veya ayrı olarak yalnız birinci fıkradaki şartları haiz kişilere satabilir."*

"Ticari plakanın verilme usul ve esasları" başlıklı 5'inci maddesinde; *"Ticari plaka, kapalı teklif usulü ile aşağıdaki şartlar dikkate alınarak, trafik komisyonunun tespit edeceği esaslara göre verilir. a) İlin ihtiyacı dikkate alınarak dağıtılacak ticari plaka sayısı trafik komisyonunca tesbit edilecek ticari plakanın serbest piyasadaki tahmini bedelinin %80'ine takabül eden muhammen bedeli, müracaat şekli, süresi, ihale zamanı ve diğer hususlar mahalli vasıta ve/veya en az iki gazete ile kamuoyuna duyurulur. b) Tesbit edilen ticari plakalar ikişer aylık dönemler bir yılda altı defa verilir. c) Kapalı teklif zarfları trafik komisyonları huzurunda açılır ve en yüksek bedeli teklif edenlerden başlamak üzere o dönem için tesbit edilen miktarda ticari plaka verilir. Eşit ücret teklif edenler arasında trafik komisyonu huzurunda kura çekilir. d) Müracaat edenlerden, trafik komisyonunun tesbit edeceği muhammen bedelin 1/5'i teminat olarak peşin alınır. Plaka bedelinin kalan kısmı ödenmedikçe plaka almaya hak kazananlara plaka verilmez, kazanamayanların teminatları iade edilir."* denilmektedir.

Diğer taraftan 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinin birinci fıkrasının (p) bendinde, *"Kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek."* denilmektedir.

Bu kapsamda 5393 sayılı Kanun'un 84'üncü maddesinde; bu Kanun'la, belediyenin sorumlu ve yetkili kılındığı görev ve hizmetlerle sınırlı olarak 2918 sayılı Kanun'un uygulanmayacağı ifade edilmiştir.

Danıştay 13. Dairesinin Esas No:2015/985, Karar No: 2015/3164 numaralı Kararı'nda;

“Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden; belediyelerin yürütmekle görevli ve yetkili oldukları toplu taşıma hizmetini bizzat yapmak yerine imtiyaz suretiyle devrine karar verilmesi için Danıştay’ın görüşü ve İçişleri Bakanlığının onayının alınmasının ön koşul olduğu, kiralama yolunu seçmesi hâlinde ise hem taşınır hem taşınmazlar için kira süresinin 10 yıla sınırlı olduğu ve her iki durumunda Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olduğu anlaşılmakta ve toplu taşıma hizmetlerinin ruhsat vermek suretiyle yerine getirilmesi usulünde ise ruhsat verilecek sürenin, tespit edilen muhammen bedelin yıllık mı yoksa ruhsat verilen süre için mi öngörüldüğünün, yıllık olarak tespit edilmiş ise her yıla ilişkin artış oranının nasıl belirleneceğinin vb. hususların açık bir şekilde ortaya konularak söz konusu ihalenin yine Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre yapılması gerektiği, toplu taşıma hizmetlerinin gördürülmesinde ruhsat verme yönteminin seçilmesi hâlinde verilecek olan ruhsatın süresiz bir şekilde verilemeyeceği, belli bir süre dâhilinde ruhsat verilmesi gerektiği görülmektedir. ...

Bu durumda, ilgili mevzuat ve dosyadaki bilgi ve belgelerin incelenmesi sonucunda; toplu taşıma hizmetinin yerine getirilmesinde ruhsat verme yönteminin seçilmesi hâlinde, süresiz olarak ruhsat vermenin söz konusu olmadığı, belli bir süre dâhilinde ruhsatın verilmesi gerektiği, bu süreye göre muhammen bedelin belirlenmesinin şart olduğu, bu hususlar ortaya konulduktan sonra Devlet İhale Kanunu hükümlerine uygun bir şekilde ihalenin yapılması gerektiği”,

Aynı Dairenin Esas No: 2011/1134, Karar No: 2012/2226 Kararı’nda; “Belediye Meclisince alınan karara dayanılarak Encümençe toplu taşıma hatlarının 10 yıllığına kiraya verilmesinin hukuka uygun olduğuna”

Aynı Dairenin Esas No: 2014 / 1735, Karar No: 2014 / 2859 Kararında; “İdare Mahkemesi’nce; 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 15. maddesinin (f) ve (p) bentlerinde ulaşım gibi kentsel alt yapı ve şehir içi trafik hizmetlerini yapmanın veya yaptırmanın belediyenin görev ve sorumlulukları arasında sayıldığı, yine toplu taşıma yapmanın, bu amaçla otobüs, deniz ve su ulaşım araçları, tünel, raylı sistem dâhil her türlü toplu taşıma sistemleri kurmanın, kurdurmanın, işletmenin ve işlettirmenin, kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ve ücret tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemenin, kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmenin, belediyenin yetki ve imtiyazları arasında olduğu, dava konusu minibüs hatlarının 10 yıllığına kiraya verilmesine ilişkin 08.01.2013 günlü 3 sayılı belediye encümen

kararı ile bu karara dayanılarak 04.02.2013 tarihinde ihaleye çıkarılmasına ilişkin işlem 5393 sayılı yasanın 15. maddesinin (f) ve (p) bentlerinin belediyelere verdiği yetki ve imtiyaz hakkı sınırları içinde kararlar olduğu ve bu yönüyle hukuka uygun olduğu, davacı kooperatifin il trafik komisyonu kararları ile kazanılmış haklarının bulunduğu iddiasına yönelik olarak, toplu taşıma hatlarını işletme ve işletirme imtiyazına sahip olan belediyelere imtiyaz hakkı bedeli veya kira ücreti ödemediği, il trafik komisyonlarının verdiği kararların kazanılmış hak oluşturacağı iddiasıyla toplu taşıma hatlarının bedelsiz kullanımının söz konusu olamayacağı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiş, bu karar davacı tarafından temyiz edilmiştir.

Davanın yukarıda özetlenen gerekçeyle reddi yolundaki temyize konu Eskişehir 1. İdare Mahkemesi'nin 28.11.2013 tarih ve E:2013/86, K:2013/1019 sayılı kararında, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinin 1. fıkrasında sayılan bozma nedenlerinden hiçbirisi bulunmadığından, temyiz istemi yerinde görülmeyle anılan Mahkeme kararının onanmasına” denilmektedir. Ayrıca, Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliği'nin 29'uncu maddesinde; “Büyükşehir belediyeleri dâhilinde daha önce il trafik komisyonları veya valiliklerce alınan karar veya izinlerle elde edilmiş haklar saklıdır” denilmektedir.

Kazanılmış hakkın varlığından söz edebilmek için, bu hakkın yürürlükteki hukuk kurallarına uygun olarak tesis edilen bir işlemle elde edilmiş olması gerekmektedir. Nitekim Danıştay 10. Dairesinin 2000/2114 Esas ve 2002/3458 sayılı Kararı'na göre; “...Kazanılmış hak, bir hak sağlamaya elverişli nesnel kuralların bireylere uygulanması ile onlar için doğan öznel hakkın korunması anlamında kabul edilebileceğinden, kazanılmış bir haktan söz edilebilmesi için bu hakkın yeni düzenlemeden önce yürürlükte olan kurallara göre bütün sonuçlarıyla fiilen elde edilmiş olması gerekmektedir.”

Anayasa Mahkemesi ise konuyla ilgili 07/04/2021 Tarihli ve 2018/20720 Başvuru Numaralı Kararı'nda özetle; İdarenin uzun yıllardır devam eden ve kişilerde hep devam edeceği kanısı oluşturan toplu ulaşım imtiyazını hak sahipleri tarafından öngörülemeyen ve mağduriyete yol açacak şekilde makul bir zaman önce bildirilmeden iptal edilmesinin hukuka uygun olmadığına hükmetmiştir.

Yapılan incelemede; muhtelif tarihlerde 5393 sayılı Kanun yürürlüğe girmeden önce İl/ilçe Trafik Komisyonu kararları 160 adet, Kanun yürürlüğe girdikten sonra çeşitli Meclis kararı ile 25 adet olmak üzere toplam 185 adet servis araç plakasının süresiz olarak verildiği tespit edilmiştir.

Bu itibarla; yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri ve yüksek yargı kararları ışığında, belediyenin yetkisi dahilinde olan bir hizmetin süresiz olarak üçüncü kişilere bir hak olarak verilmesi mümkün görülmemektedir. İdare tarafından süresi belli olmayan ve kazanılmış hak olarak kabul edilemeyen söz konusu işlemlerin kamu yararı ve kanunilik ilkeleri gereği iptal edilmesi gerekmekte olup iptal sürecinin ise Anayasa Mahkemesi kararında ifade edildiği üzere hak sahiplerine mağduriyet yaratmayacak öngörülebilir bir süre tanınarak başlatılması gerekmektedir.

BULGU 12: Toplu Ulaşım Hatlarına İlişkin İşletme Hakkının İhalesiz ve Süresiz Olarak Kullanılması

Amasya Belediyesi sınırları içinde ulaşım sağlamada çalışan taksilere il/ilçe trafik komisyon kararlarıyla süresiz olarak plaka tahsis işlemlerinin gerçekleştirildiği görülmüştür.

18.10.1983 tarih ve 18195 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu’nun 12’nci maddesinde; *"trafik düzeni ve güvenliği yönünden belediye sınırları içinde ticari amaçla çalıştırılacak yolcu ve yük taşıtları ile motorsuz taşıtların çalışma şekil ve şartları, çalıştırılabileceği yerler ile güzergâhlarını tespit etmek ve sayılarını belirlemek"* görev ve yetkisi il ve ilçe trafik komisyonlarına verilmiştir.

Bu Kanun’a dayanılarak 03.05.1986 tarih ve 19096 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe konulan 86/10553 sayılı Ticari Plakaların Verilmesinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Karar’ın 1’nci maddesinde amaç; *“vatandaşın ulaşım ihtiyacını karşılamak üzere toplu taşımacılığın geliştirilmesi, plaka karaborsacılığının ve korsan taşımacılığın önlenmesi, fiilen çalışmakta olan şoför esnafının haklarının korunması maksadıyla taksi, dolmuş, minibüs ve umum servis araçlarına verilecek ticari plakaların sayısı, verilme usul ve esaslarını tespit etmek olup, kararın 2918 sayılı Kanun’un 12’nci maddesi hükümlerine göre, il trafik komisyonlarınca plaka tahdidi kararı alınan İllerde uygulanacağı”* şeklinde ifade edilmiştir.

Anılan Usul ve Esaslar’ın “Ticari plaka verilecekler” başlıklı 3’üncü maddesinde; *“Ticari plaka verilebilmesi için; a) Şoförlük mesleğini geçim kaynağı olarak seçmiş olduğunu ve sürekli olarak icra ettiğini beyan etmiş olmak b) En az iki yıldan beri o ilde ikamet etmek c) Şoförler derneğine üye olmak şarttır. Ticari plaka sahipleri bu plakaları, taşıtla birlikte veya ayrı olarak yalnız birinci fıkradaki şartları haiz kişilere satabilir.”*

“Ticari plakanın verilme usul ve esasları” başlıklı 5’inci maddesinde; *“Ticari plaka,*

kapalı teklif usulü ile aşağıdaki şartlar dikkate alınarak, trafik komisyonunun tespit edeceği esaslara göre verilir. a) İlin ihtiyacı dikkate alınarak dağıtılacak ticari plaka sayısı trafik komisyonunca tesbit edilecek ticari plakanın serbest piyasadaki tahmini bedelinin %80'ine takabül eden muhammen bedeli, müracaat şekli, süresi, ihale zamanı ve diğer hususlar mahalli vasıta ve/veya en az iki gazete ile kamuoyuna duyurulur. b) Tesbit edilen ticari plakalar ikişer aylık dönemler bir yılda altı defa verilir. c) Kapalı teklif zarfları trafik komisyonları huzurunda açılır ve en yüksek bedeli teklif edenlerden başlamak üzere o dönem için tesbit edilen miktarda ticari plaka verilir. Eşit ücret teklif edenler arasında trafik komisyonu huzurunda kura çekilir. d) Müracaat edenlerden, trafik komisyonunun tespit edeceği muhammen bedelin 1/5'i teminat olarak peşin alınır. Plaka bedelinin kalan kısmı ödenmedikçe plaka almaya hak kazananlara plaka verilmez, kazanamayanların teminatları iade edilir.” denilmektedir.

Diğer taraftan 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun “Belediyenin yetkileri ve imtiyazları” başlıklı 15'inci maddesinin birinci fıkrasının (p) bendinde, “Kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek.” denilmektedir.

Bu kapsamda 5393 sayılı Kanun'un 84'üncü maddesinde; bu Kanun'la, belediyenin sorumlu ve yetkili kılındığı görev ve hizmetlerle sınırlı olarak 2918 sayılı Kanun'un uygulanmayacağı ifade edilmiştir.

Danıştay 13. Dairesinin Esas No:2015/985, Karar No: 2015/3164 numaralı Kararı'nda; “Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden; belediyelerin yürütmekle görevli ve yetkili oldukları toplu taşıma hizmetini bizzat yapmak yerine imtiyaz suretiyle devrine karar verilmesi için Danıştay'ın görüşü ve İçişleri Bakanlığının onayının alınmasının ön koşul olduğu, kiralama yolunu seçmesi hâlinde ise hem taşınır hem taşınmazlar için kira süresinin 10 yıla sınırlı olduğu ve her iki durumda Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olduğu anlaşılmakta ve toplu taşıma hizmetlerinin ruhsat vermek suretiyle yerine getirilmesi usulünde ise ruhsat verilecek sürenin, tespit edilen muhammen bedelin yıllık mı yoksa ruhsat verilen süre için mi öngörüldüğünün, yıllık olarak tespit edilmiş ise her yıla ilişkin artış oranının nasıl belirleneceğinin vb. hususların açık bir şekilde ortaya konularak söz konusu ihalenin yine Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre yapılması gerektiği, toplu taşıma

hizmetlerinin gördürülmesinde ruhsat verme yönteminin seçilmesi hâlinde verilecek olan ruhsatın süresiz bir şekilde verilemeyeceği, belli bir süre dâhilinde ruhsat verilmesi gerektiği görülmektedir. ...

Bu durumda, ilgili mevzuat ve dosyadaki bilgi ve belgelerin incelenmesi sonucunda; toplu taşıma hizmetinin yerine getirilmesinde ruhsat verme yönteminin seçilmesi hâlinde, süresiz olarak ruhsat vermenin söz konusu olmadığı, belli bir süre dâhilinde ruhsatın verilmesi gerektiği, bu süreye göre muhammen bedelin belirlenmesinin şart olduğu, bu hususlar ortaya konulduktan sonra Devlet İhale Kanunu hükümlerine uygun bir şekilde ihalenin yapılması gerektiği”,

Aynı Dairenin Esas No: 2011/1134, Karar No: 2012/2226 Kararı’nda; “Belediye Meclisince alınan karara dayanılarak Encümenince toplu taşıma hatlarının 10 yıllığına kiraya verilmesinin hukuka uygun olduğuna”

Aynı Dairenin Esas No: 2014 / 1735, Karar No: 2014 / 2859 Kararında; “İdare Mahkemesi’nce; 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 15. maddesinin (f) ve (p) bentlerinde ulaşım gibi kentsel alt yapı ve şehir içi trafik hizmetlerini yapmanın veya yaptırmmanın belediyenin görev ve sorumlulukları arasında sayıldığı, yine toplu taşıma yapmanın, bu amaçla otobüs, deniz ve su ulaşım araçları, tünel, raylı sistem dâhil her türlü toplu taşıma sistemleri kurmanın, kurdurmanın, işletmenin ve işlettirilenin, kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ve ücret tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemenin, kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmenin, belediyenin yetki ve imtiyazları arasında olduğu, dava konusu minibüs hatlarının 10 yıllığına kiraya verilmesine ilişkin 08.01.2013 günlü 3 sayılı belediye encümen kararı ile bu karara dayanılarak 04.02.2013 tarihinde ihaleye çıkarılmasına ilişkin işlem 5393 sayılı yasanın 15. maddesinin (f) ve (p) bentlerinin belediyelere verdiği yetki ve imtiyaz hakkı sınırları içinde kararlar olduğu ve bu yönüyle hukuka uygun olduğu, davacı kooperatifin il trafik komisyonu kararları ile kazanılmış haklarının bulunduğu iddiasına yönelik olarak, toplu taşıma hatlarını işletme ve işletirme imtiyazına sahip olan belediyelere imtiyaz hakkı bedeli veya kira ücreti ödemedi, il trafik komisyonlarının verdiği kararların kazanılmış hak oluşturacağı iddiasıyla toplu taşıma hatlarının bedelsiz kullanımının söz konusu olamayacağı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiş, bu karar davacı tarafından temyiz edilmiştir.

Davanın yukarıda özetlenen gerekçeyle reddi yolundaki temyize konu Eskişehir 1. İdare Mahkemesi’nin 28.11.2013 tarih ve E:2013/86, K:2013/1019 sayılı kararında, 2577 sayılı İdari

Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinin 1. fıkrasında sayılan bozma nedenlerinden hiçbirisi bulunmadığından, temyiz istemi yerinde görülmeyerek anılan Mahkeme kararının onanmasına” denilmektedir. Ayrıca, Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliği'nin 29'uncu maddesinde; “Büyükşehir belediyeleri dâhilinde daha önce il trafik komisyonları veya valiliklerce alınan karar veya izinlerle elde edilmiş haklar saklıdır” denilmektedir.

Aynı Dairenin Esas No:2014/1735, 2014/2859 No.lu Kararı'nda; “... davacı kooperatifin il trafik komisyonu kararları ile kazanılmış haklarının bulunduğu iddiasına yönelik olarak, toplu taşıma hatlarını işletme ve işletirme imtiyazına sahip olan belediyelere imtiyaz hakkı bedeli veya kira ücreti ödemedi, il trafik komisyonlarının verdiği kararların kazanılmış hak oluşturacağı iddiasıyla toplu taşıma hatlarının bedelsiz kullanımının söz konusu olamayacağı gerekçesiyle, ilk derece mahkemesi tarafından davanın reddine karar verilmiş olup, bu Danıştay tarafından da onanmıştır.” Danıştay'ın bu kararı ve bu yöndeki müstakar diğer kararları; toplu ulaşım haklarının ihale süreçlerine ve yukarıda belirtilen usullere uyulmaksızın devrinin mümkün olmayacağını ve bu usullere tabi olmaksızın elde edilen hakların da kazanılmış hak olarak değerlendirilemeyeceğini ortaya koymaktadır.

Kazanılmış hakkın varlığından söz edebilmek için, bu hakkın yürürlükteki hukuk kurallarına uygun olarak tesis edilen bir işlemle elde edilmiş olması gerekmektedir. Nitekim Danıştay 10. Dairesinin 2000/2114 Esas ve 2002/3458 sayılı Kararı'na göre; “...Kazanılmış hak, bir hak sağlamaya elverişli nesnel kuralların bireylere uygulanması ile onlar için doğan öznel hakkın korunması anlamında kabul edilebileceğinden, kazanılmış bir haktan söz edilebilmesi için bu hakkın yeni düzenlemeden önce yürürlükte olan kurallara göre bütün sonuçlarıyla fiilen elde edilmiş olması gerekmektedir.”

Anayasa Mahkemesi ise konuyla ilgili 07/04/2021 Tarihli ve 2018/20720 Başvuru Numaralı Kararı'nda özetle; İdarenin uzun yıllardır devam eden ve kişilerde hep devam edeceği kanısı oluşturan toplu ulaşım imtiyazını hak sahipleri tarafından öngörülemeyen ve mağduriyete yol açacak şekilde makul bir zaman önce bildirilmeden iptal edilmesinin hukuka uygun olmadığına hükmetmiştir.

Yapılan incelemede; muhtelif tarihlerde, İl/ilçe Trafik Komisyonu kararları ile 175 adet ticari taksi plakasının hak sahiplerine süresiz olarak verildiği tespit edilmiştir.

Bu itibarla; yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri ve yüksek yargı kararları ışığında,

belediyenin yetkisi dahilinde olan bir hizmetin süresiz olarak üçüncü kişilere bir hak olarak verilmesi mümkün görülmemektedir. İdare tarafından süresi belli olmayan ve kazanılmış hak olarak kabul edilmeyen işlemlerin kamu yararı ve kanunilik ilkeleri gereği iptal edilmesi gerekmekte olup iptal sürecinin ise Anayasa Mahkemesi kararında ifade edildiği üzere hak sahiplerine mağduriyet yaratmayacak öngörülebilir bir süre tanınarak başlatılması gerekmektedir.

BULGU 13: Su Kayıpları Teknik Usuller Tebliği'nde Öngörülen Bazı Uygulamalarda Eksikler Bulunması

Su Kayıpları Tebliği'nde yer verilen bir takım gerekliliklerin tam olarak yerine getirilmediği görülmüştür.

Orman ve Su İşleri Bakanlığınca, içme-kullanma suyunun etkin kullanılması ve israfının önlenmesi, su temin ve dağıtım sistemlerindeki su kayıplarının kontrol edilmesi amacıyla 08.05.2014 tarih ve 28994 sayılı Resmî Gazete'de İçme Suyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü Yönetmeliği yayımlanmıştır.

Yönetmelik'in 11'inci maddesinde, Yönetmelik'te belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyenlerin, ilgili mevzuata göre sorumlu olacağı ve idarelerin, stratejik planlarında su kayıplarını azaltmaya yönelik faaliyetlerine yer vermek zorunda oldukları ifade edilmiştir.

İçme Suyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü Yönetmeliği'ne istinaden 16.07.2015 tarih ve 29418 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İçme Suyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü Yönetmeliği Teknik Usuller Tebliği yayımlanmıştır.

Tebliğ'in 5'inci maddesinde; idarelerin, içme-kullanma suyu temin ve dağıtım sistemlerindeki idari ve fiziki su kayıplarının önlenmesi için, idari ve fiziki su kayıplarının ölçüme dayalı olarak belirlenmesini, şebekenin ve sistemin şartnamelere ve uygulama projelerine uygun yapılmasını, kullanılan malzemelerin standartlara uygun olarak temin edilmesini, sistemde ana basınç bölgesi ve alt bölgelerin oluşturulmasını, şebekede etkili bir basınç ve debi yönetimi ile optimum işletme şartlarının sağlanmasını, sistemin izlenmesi ve kayıt altına alınmasını ve etkili bir su yönetim sistemini sağlamakla yükümlü oldukları belirtilmiştir.

Tebliğ'in 6'ncı ve devamı maddelerinde ise, su kayıplarının önlenmesi, kurulacak sistemler, kullanılacak malzemeler ve su kayıplarının kontrolü amacıyla yapılması gerekenlere

ilişkin bölüm başlıkları halinde idareler tarafından yapılması gereken hususlar ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Kurumun saha uygulamalarının anılan Tebliğ’de yer alan bölüm başlıkları temelinde incelenmesi neticesinde;

- İçme-kullanma suyu tedariki için kullanılan kuyularda ve bunlara ait terfi merkezlerinde debilerin ölçülmesine yönelik cihazların bulunmadığı,
- Alt yapı tesislerine ilişkin Coğrafi Bilgi Sistemi’nin (CBS) kurulmadığı ve mevcut alt yapı hatlarının sayısallaştırma işlemlerinin tamamlanmadığı,
- Veri kontrol ve izleme sisteminin (SCADA) Tebliğ’de öngörülen yeterlilik kriterlerini karşılamadığı,
- Şebeke sisteminin izole edilmiş ve kontrol edilebilen alt bölgelere ayrılmadığı,
- CBS veri tabanı ile SCADA sisteminin Kurumun ana veri tabanı ile uçtan uca entegre olmadığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ve açıklamalar çerçevesinde, içme-kullanma suyuna ilişkin temin ve dağıtım sistemlerindeki kayıpların kontrol altına alınması adına Tebliğ hükümleri doğrultusunda uygulamaya geçilmesi ayrıca su tüketimine yönelik fayda ve maliyet analizlerinin hazırlanması ve Kuruma ait stratejik planda su kayıplarını azaltıcı yöntemlere yer verilmesi gerekmektedir.

BULGU 14: Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik Hükümlerine Uyulmaması

Kurumun mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazlara ilişkin taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturulmadığı görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik’in “Kayıt şekli” başlıklı 7’nci maddesinde; kamu idarelerinin;

- a. Tapu kütüğünde adlarına tescilli olan ve Ek 1’deki Kayıt Planının “Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar” başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını Ek 2’deki ‘Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu’nda,
- b. Tapu kütüğünde kayıtlı olmayan ve Ek 1’deki Kayıt Planının “Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar” başlığı altında yer alan taşınmazlardan sadece ekonomik olarak değerlendirmeye konu olanlar ile kamusal ihtiyaçlarda kullanılanların kaydını Ek 3’teki Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formu’nda,

- c. Ek 1'deki Kayıt Planının "Orta Malları" başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını Ek 4'teki 'Orta Malları Formu'nda,
- ç) Ek 1'deki Kayıt Planının "Genel Hizmet Alanları" başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını Ek 5'teki 'Genel Hizmet Alanları Formu'nda,
- d. Tapu kütüğünde üçüncü kişiler adına tescilli veya diğer kamu idarelerinin yönetiminde olmakla birlikte irtifak hakkı tesisi, tahsis, kiralama, kullanma izni verilmesi gibi yollarla kullanım hakkı kendilerine verilen taşınmazların kaydını Ek 6'daki "Sınırlı Aynî Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formu'nda",

Yer alan bilgileri içerecek şekilde bilgisayarda veya deftere yazarak kaydını tutacakları belirtilmiş olup hazırlanan bu formların taşınmaz icmal cetveli hazırlanmak üzere mali hizmetler birimine gönderileceği, mali hizmetler birimi tarafından bu formların konsolide edilerek taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturulacağı ifade edilmiştir.

Kurum taşınmazları üzerinde yapılan incelemede, taşınmazların yönetimine ilişkin bir birimin bulunmadığı, taşınmazların İmar ve Şehircilik Müdürlüğü tarafından takip edildiği, anılan Yönetmelik'in yürürlüğe girdiği 01.01.2006 tarihinden bu yana taşınmaz icmal cetvellerinin hazırlanmadığı tespit edilmiştir.

Yukarıda izah edilen mevzuat hükümleri çerçevesinde, Kurumun mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazlara ilişkin Yönetmelik hükümleri doğrultusunda işlem tesis edilmesi ve taşınmazlara yönelik etkin bir yönetim anlayışının Kurum üst yönetimi tarafından başlatılması gerekmektedir.

BULGU 15: Mülkiyeti Belediyeye Ait Olan Bazı Taşınmazların İhale Yapılmaksızın Encümen Kararı ile Kiraya Verilmesi

Kurumun sorumluluğunda ve mülkiyetinde olan bazı taşınmazların ihale yapılmaksızın Encümen kararı ile kiraya verildiği görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde, belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işleri bu Kanun'da yazılı hükümlere göre yürütüleceği belirtilmiştir. Aynı Kanun'un 35'inci maddesinde de ihale usullerinden bahsedilmiş bu ihale usullerinin sırasıyla kapalı teklif, belli istekliler arasında kapalı teklif, açık teklif, pazarlık ve yarışma usullerinden oluştuğu, İşin gereğine göre bu usullerden hangisinin uygulanacağı, bu Kanun hükümlerine uyularak idarelerince tespit edileceği, belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un "Kiralarda sözleşme süresi" başlıklı 64'üncü maddesinde ise kiraya verilecek taşınır ve taşınmaz malların kira süresinin, on yıldan çok olamayacağı belirtilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Meclisin görev ve yetkileri" başlıklı 18'inci maddesinde, "Taşınmaz mal alımına, satımına, takasına, tahsisine, tahsis şeklinin değiştirilmesine veya tahsisli bir taşınmazın kamu hizmetinde ihtiyaç duyulmaması hâlinde tahsisin kaldırılmasına; üç yıldan fazla kiralanmasına ve süresi otuz yılı geçmemek kaydıyla bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesisine karar vermek." ,

Aynı Kanun'un "Encümenin görev ve yetkileri" başlıklı 34'üncü maddesinin (g) bendinde; "Taşınmaz mal satımına, trampasına ve tahsisine ilişkin meclis kararlarını uygulamak; süresi üç yılı geçmemek üzere kiralanmasına karar vermek." denilmektedir.

Yukarıya alınan mevzuat hükümlerinden, belediyelere ait taşınmazlara ilişkin kiralama işlemlerinin 3 yıldan fazla sürelerle kiraya verilmesine meclis, 3 yılı geçmeyen kiralamaların ise encümen tarafından kararlaştırılacağı, ihalesinin de 2886 sayılı Kanun kapsamında yürütüleceği hüküm altına alınmıştır.

Kuruma ait taşınmazlar üzerinde yapılan incelemelerde, 183 adet taşınmazın, 2886 sayılı Kanun kapsamında ihale ile kiralanması gerektiği halde, Encümen Kararı ile doğrudan kiraya verildiği tespit edilmiş olup söz konusu tespite Kuruma ilişkin 2021 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda yer verilmesine rağmen düzeltici işlem tesis edilmemiştir.

Anılan mevzuat hükümleri ve açıklamalar ışığında, Kuruma ait taşınmazlara ilişkin kiralama işlemlerinin Devlet İhale Kanunu hükümleri çerçevesinde yürütülmesi gerekmektedir.

BULGU 16: İhale Yoluyla Kiraya Verilmesi Gereken Taşınmazların İşgal Harcı Alınmak Suretiyle Kullandırılması

Kurumun tasarrufu altında bulunan taşınmazlardan bir kısmının, işgal harcı alınmak suretiyle kişilere ihalesiz olarak kullandırıldığı görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde, belediyelerin kiralama işlerinin bu Kanun'da yazılı hükümlere göre yürütüleceği hüküm altına alınmıştır. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 34'üncü maddesinde; belediyenin mülkiyetinde bulunan taşınmazların 3 yılı geçmemek üzere kiralanmasında belediye encümenin; 18'inci maddesinde ise; 3 yılı aşan kiralamalarında ise belediye meclisinin yetkili olduğu belirtilmiştir.

İşgal Harcı ile ilgili düzenlemeler 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nda yer almakta olup Kanun'un 52'nci maddesinde, nerelerden ve hangi durumlarda işgal harcı alınacağı düzenlenmiştir. İşgal harcının mükellefi, matrahı ve harcın tarifesine ilişkin düzenlemeler de aynı Kanun maddesinin devam eden fıkralarında yer almaktadır. Ecrimisile ilişkin düzenlemeler ise 2886 sayılı Kanun'un 75'inci maddesinde yer almaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesinde 2886 sayılı Kanun'un 75'inci maddesinin hükümlerinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Bahsi geçen mevzuat hükümlerine göre işgal harcı, ecrimisil ve kiralama birbirlerinden tamamen farklı işlemlerdir. İşgal harcı, 2464 sayılı Kanun'da belirtilen yerlerden; ecrimisil ise belediyenin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında olan yerlerin fuzuli şağil tarafından işgal edilmesi sonucu alınan bir bedeldir. Her iki uygulama da bir kiralama yöntemi değildir.

Taşınmazlar üzerinde yapılan incelemelerde, 2464 sayılı Kanun'da kapsamı belirtilen yerlerden olmayan bağımsız kullanıma müsait dükkan ve işyeri niteliğindeki taşınmazların işgaliye alınmak suretiyle yönetildiği görülmüştür. Kurum tarafından bu şekilde yönetilen 48 adet taşınmaz bulunmaktadır. Bu taşınmazların işgal bedellerinin ise, 2464 sayılı Kanun'da alt ve üst sınırları belirtilen işgal harcı tarifesinden farklı olarak belediye encümeni tarafından belirlendiği tespit edilmiş olup söz konusu tespite, Kuruma ilişkin 2021 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda yer verilmesine rağmen düzeltici işlem tesis edilmemiştir.

Denetim tespiti sonrasında Kamu idaresi tarafından belediye mülkiyetinde olup Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre kiralamaya konu edilen tüm işyerleri için kira sözleşmesi düzenlendiği, belediye tarafından şehrin muhtelif yerlerinde işgaliye adı altında verilen yerlerin (büfe ve benzeri yerler) için işgal edilen m² alan esas alınarak Belediye Gelirleri Kanunu'nun 52'inci maddesinde yer alan tutarlar üzerinden işgal harcı tahakkuk ettirildiği, raporda konu edilen yerlerin halkın ortak kullanım alanlarında işgaliye olarak verilen yerler olduğu ve söz konusu yerlerin Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre ihale yoluyla verilecek mülkiyeti belediyeye ait taşınmaz kapsamında olmadığından encümen karar ile verildiği ifade edilmiştir.

Öncelikle belirtmek gerekirse Belediye Kanunu'nun "Belediye tasarrufundaki yerler" başlıklı 79'uncu maddesinde; belediye sınırları içinde bulunan ve sahihsiz arazi niteliğinde olan seyranğâh, harman yeri, koruluk, dinlenme yerleri, meydanlar, bataklık, çöp döküm sahalrı,

yıkılmış kale ve kulelerin arsaları ve enkazı ve benzeri yerlerin belediyenin tasarrufu altında olduğu ifade edilmiş olup ayrıca söz konusu taşınmazların Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik gereğince "Orta Malları" ve "Genel Hizmet Alanları" başlıkları altında kayıt altına alınması gerektiği yine anılan Yönetmelik hükümlerinde belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden kıyas yapıldığı takdirde belediye tasarrufu altındaki yerlerin 5393 sayılı Kanun kapsamındaki belediye taşınmazları ile aynı hukuki statüde buldukları anlaşılmaktadır. Dolayısıyla işgal harcı tahakkuk ettirilerek üçüncü kişilere kullandırılan belediyenin tasarrufu altındaki taşınmazların da Devlet İhale Kanunu kapsamında olduğu konusunda şüphe bulunmamaktadır.

Bu itibarla 2886 sayılı Kanun hükümlerine göre ihale edilerek kiralanması gereken yerlerin, işgal harcı alınmak suretiyle kullandırılması açıkça mevzuata aykırılık teşkil etmektedir. Bu yerlerin mülki amirliğe başvurularak tahliye ettirilmesi ve Devlet İhale Kanunu hükümleri doğrultusunda 10 yılı geçmemek üzere uygun ihale usullerinden biriyle kiraya verilmesi gerekmektedir.

BULGU 17: Bedelsiz Devredilen Taşınmazlar İçin Tapu Kütüğüne Şerh Konulmaması

Kurum tarafından bedelsiz olarak devredilen taşınmazlar için mevzuat gereğince amacına uygun kullanılmaması halinde geri alınacağına dair tapu kütüğüne şerh konulması gerekirken bu hususa riayet edilmediği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 45'inci maddesinin üçüncü fıkrasında; kamu idarelerinin, ihtiyaç fazlası taşınmazları ile görmekle yükümlü olduğu kamu hizmetlerinde kullanılacağına ve amacına uygun kullanılmaması halinde geri alınacağına dair tapu kütüğüne şerh konulması kaydıyla taşınmazlarını diğer kamu idarelerine bedelsiz olarak devredebileceği hüküm altına alınmıştır.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmelik'in 12'nci maddesinde;

"Özel bir hüküm olmaması durumunda, düzenleyici ve denetleyici kurumlar hariç olmak üzere kamu idareleri, Kanununun 45 inci maddesine göre, mülkiyetlerinde bulunan taşınmazları, görmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinde kullanılacağına ve amacına uygun kullanılmaması halinde geri alınacağına dair tapu kütüğüne şerh konulması kaydıyla bedelsiz

olarak birbirlerine devredebilirler.

Özel hükümler, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 45 inci maddesine göre, öncelikle uygulanır.

Kamu idarelerine devredilen bu taşınmazlar, hizmetin devamı süresince kullanılabilir. Ancak bu taşınmazların devir amacının ortadan kalkması veya amacına uygun kullanılmaması halinde, maliki kamu idaresince geri alınabilir.

Devir amacının ortadan kalkması halinde geri alma işlemi, adına devir yapılan idarenin isteği üzerine de, devreden malik kamu idaresi tarafından yapılabilir.

Devir yetkisi taşınmazın maliki kamu idaresine aittir. Hazineye ait taşınmazların devir yetkisi ise, özel bir hüküm olmadıkça Bakanlığa aittir.” düzenlemesi ile,

Yönetmelik’in 13’üncü maddesinde;

“Bedelsiz devredilen taşınmazın tapu kütüğüne; “Bu taşınmazın mülkiyeti ...(bu boşluğa, devir eden kamu idaresinin ismi yazılır)’e/a ait iken, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 45 inci maddesinin üçüncü fıkrası gereğince; ... (bu boşluğa, taşınmazın hangi kamu hizmetinde kullanılacağı yazılır)’de/da kullanılmak kaydı ile ... (bu boşluğa, kendisine devir yapılan kamu idaresinin adı yazılır)’e/a bedelsiz olarak devredilmiştir. Bu taşınmaz devir amacı dışında kullanılamaz ve aynı amaçla dahi olsa üçüncü kişilere devredilemez. Devir amacına uygun olarak kullanılmadığının tespiti veya üçüncü kişilere devredilmesi hâlinde, eski maliki kamu idaresinin talebi üzerine, devralan kamu idaresinin muvafakatına veya her hangi bir hükme gerek olmaksızın tapu idaresince devreden kamu idaresi adına resen tescil edilir.” şeklinde şerh konulacağı düzenlemesi yer almaktadır.

Yapılan incelemede, Kurum tarafından 5018 sayılı Kanun’un 45’inci maddesine göre yapılan 7 adet bedelsiz devir işleminde taşınmazlar için tapu kütüğüne şerh konulması şartının yerine getirilmediği tespit edilmiştir.

Denetim tespiti sonrasında Kamu idaresi tarafından belediye kayıtlarında üçüncü kişiler adına bedelsiz taşınmaz devrinin olmadığı, yalnızca vakıflar adına protokol ile 25 yıllığına tahsis edilmiş taşınmaz olduğu, belediye tarafından üçüncü kişiler adına bedelsiz olarak devredilecek taşınmazlar için 5018 sayılı Kanun'un 45’inci maddesine göre tapu kütüğüne şerh konulması sağlanarak mevzuata uygun işlem tesis edileceği belirtilmiştir.

İfade etmek gerekirse bulguda belirtilen husus, belediyeye ait taşınmazların diğer kamu idarelerine bedelsiz olarak yapılan devir işleminde, tapu kütüğüne; görmekle yükümlü olduğu kamu hizmetlerinde kullanılacağına ve amacına uygun kullanılmaması halinde geri alınacağına dair şerh konulması işleminin yapılmadığının tespitidir. Mevzuat gereği üçüncü kişilere bedelsiz olarak taşınmaz devri yapılamayacağı için tapu kütüğüne şerh konulmasına gerek bulunmamaktadır.

Bu itibarla; Kurum tarafından diğer kamu idarelerine bedelsiz olarak devredilen taşınmazların devir amacı dışında kullanılması veya üçüncü kişilere devredilmesi halinde resen geri alınacağına ilişkin tapu kütüğüne şerh konulması sağlanmalıdır.

BULGU 18: Uygulama Projesi Bulunan Yapım İşlerinde Birim Fiyat Teklif Almak Suretiyle İhaleye Çıkılması

Kurum tarafından ihale edilerek sözleşmeye bağlanan binalara yönelik yapım işlerinin anahtar teslim götürü bedel teklif alınmak suretiyle ihaleye çıkılmadığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62'nci maddesinde; bu Kanun kapsamındaki idarelerce mal veya hizmet alımları ile yapım işleri için ihaleye çıkılmadan önce aşağıda belirtilen hususlara uyulmasının zorunlu olduğu ifade edilmiş olup,

Aynı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde ise; ihale konusu yapım işinin özgün nitelikte ve karmaşık olması nedeniyle teknik ve malî özelliklerinin gerekli olan netlikte belirlenemediği durumlarda ön veya kesin proje üzerinden ihaleye çıkılabileceği, uygulama projesi bulunan yapım işlerinde anahtar teslimi götürü bedel teklif alınmak suretiyle ihale yapılmasının zorunlu olduğu,

Ancak, doğal afetler nedeniyle uygulama projesi yapılması için yeterli süre bulunmayan yapım işlerinde ön veya kesin proje üzerinden, her türlü onarım işleri ile işin yapımı sırasında belli aşamalarda arazi ve zemin etütleri gerekmesi veya uygulamada imar ve güzergâh değişikliklerinin muhtemel olması nedenleriyle ihaleden önce uygulama projesi yapılamayan, bina işleri hariç, yapım işlerinde ise kesin proje üzerinden ihaleye çıkılabileceği belirtilmiştir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Teklif ve sözleşme türünün tespitinde uyulması gereken hususlar" başlıklı 46.3 maddesinde; idarelerin teklif birim fiyat üzerinden ihaleye çıkılmasını öngördükleri durumlarda; söz konusu usule göre ihaleye çıkılmasına karar verilmesine ilişkin objektif gerekçeleri açık ve net olarak ortaya koymaları ve bu hususu teklif türünün

belirlenmesine ilişkin standart formda (Standart Form-KİK001.3/Y) belirtmelerinin gerekli olduğu ifade edilmiştir.

Kurum uhdesinde geçici kabulü yapılan ve devam eden yapım işleri üzerinde yapılan incelemelerde, uygulama projesi olduğu halde bina işleri için anahtar teslim götürü bedel usulü ile ihaleye çıkılması gerekirken birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilerek sözleşmeye bağlandığı tespit edilmiştir.

Denetim tespiti sonrasında Kamu idaresi tarafından ihale edilerek sözleşmeye bağlanan binalara yönelik yapım işleri için Kamu İhale Kanunu'nun 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtildiği gibi yapılan işin ihale konusu yapım işinin özgün nitelikte ve karmaşık olması nedeniyle teknik ve mali özelliklerinin gerekli olan netlikte belirlenemediği durumlarda ön veya kesin proje üzerinden ihaleye çıkılabileceği hükmü altına alındığından yapılan işin bakım, onarım, yenileme ve sıfırdan projelendirilemeyip, mevcut yapı üzerine ilave işler olması sebebi ile anahtar teslim götürü bedel ihale çıkılması mümkün olmadığı belirtilmiştir.

Öncelikle ifade etmek gerekirse Amasya Belediyesine yönelik yerinde gerçekleştirilen denetimlerde 2021/202933 ihale kayıt numaralı Geçici Hayvan Bakımevi Yapım İşi ile 2022/464150 ihale kayıt numaralı Otel Yapım İşi'nin anahtar teslim götürü bedel ihaleye çıkılması müsait işler olmasına rağmen birim fiyat teklif almak suretiyle pazarlık usulü ile ihale edilerek sözleşmeye bağlandığı tespit edilmiştir.

Yukarıda izah edilen mevzuat hükümlerinde belirtildiği üzere, ihale konusu yapım işinin özgün nitelikte ve karmaşık olması nedeniyle teknik ve malî özelliklerinin gerekli olan netlikte belirlenemediği yapım işleri ile doğal afetler nedeniyle uygulama projesi yapılması için yeterli süre bulunmayan yapım işleri hariç olmak üzere Kurum tarafından uygulama projeleri hazırlanan bina işlerinde, anahtar teslim götürü bedel teklif alınmak suretiyle ihaleye çıkılmasının zorunlu olduğu hususunun gözetilmesi ve ihale mevzuatı doğrultusunda işlem tesis edilmesi gerekmektedir.

BULGU 19: Yapım İşi İhalelerinde Mahal Listeleri Hazırlanmadan İhaleye Çıkılması

Kurum tarafından ihale edilen yapım işlerine ilişkin ihale dokümanlarında mahal listelerinin bulunmadığı görülmüştür.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "Sözleşme türleri" başlıklı 6'ncı

maddesinde;

“a) Yapım işlerinde; uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak, işin tamamı için isteklinin teklif ettiği toplam bedel üzerinden anahtar teslimi götürü bedel sözleşme,

...

c) Yapım işlerinde; ön veya kesin projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerine, mal veya hizmet alımı işlerinde ise işin ayrıntılı özelliklerine dayalı olarak; idarece hazırlanmış cetvelde yer alan her bir iş kaleminin miktarı ile bu iş kalemleri için istekli tarafından teklif edilen birim fiyatların çarpımı sonucu bulunan toplam bedel üzerinden birim fiyat sözleşme,”

düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin “Yaklaşık maliyetin hesaplanmasına esas miktarların tespiti” başlıklı 9'uncu maddesinin c bendinde; ön, kesin veya uygulama projelerine dayalı olarak, işin bünyesindeki imalat kalemlerinin adını ve yapılacağı yerleri gösteren ve yaklaşık maliyetin hazırlanmasına esas teşkil eden mahal listeleri hazırlanacağı ifade edilmiştir.

Söz konusu mevzuat hükümleri çerçevesinde yapım işlerinde ihale edilen işlerin anahtar teslim götürü bedel olarak ihaleye çıkılabilmesi için ihale dokümanında uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerinin, birim fiyatlı olarak ihaleye çıkılabilmesi için ise ihale dokümanında ön veya kesin projelerin, bunlara ilişkin mahal listelerinin ve birim fiyat tariflerinin bulunması gerekmekte olup mahal listesi yaklaşık maliyetin hazırlanmasına esas teşkil etmektedir.

İhale edilen işlerde istekliler projelere ve bunlara ilişkin mahal listelerinde gösterilen işlerin tamamına teklif vermektedir. Mahal listeleri, yapım işlerinde hangi imalatın hangi alana uygulanacağını gösteren dokümanlardan birisi olup, isteklilerin hazırlayacakları teklifleri de doğrudan etkileyen unsurlardan biridir. Bu anlamda, yapım işlerinde projelerle birlikte mahal listelerinin de hazırlanıp ihale dokümanına dahil edilmek suretiyle ihaleye çıkılması gerekmektedir.

Yapım işleri üzerinde yapılan incelemelerde, Kurum tarafından yapılan ihalelerde mahal listesi hazırlanmadığı ve ihale dokümanı kapsamında isteklilere verilmediği tespit

edilmiştir.

Bu itibarla, ihale edilen yapım işlerinde mevzuatın öngördüğü şekilde projeler ve imalat iş kalemlerinin hangi alanlara uygulanacağını gösteren mahal listeleri hazırlanarak ihale dokümanına dahil edilmesi ve bu suretle ihaleye çıkılmamasının sağlanması gerekmektedir.

BULGU 20: Bütün Riskler (All Risk) Sigorta Poliçelerinin Güncellenmemesi ve Öngörülen Riskleri Karşılammaması

A) All Risk Sigorta Poliçelerinin Zeyilname ile Güncellenmemesi

Kurumun taahhüdü altında bulunan yapım işlerinde iş artışı ve süre uzatımı verilmesine rağmen all risk sigorta poliçelerinin güncellenmediği görülmüştür.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun 9'uncu maddesinde; yüklenicinin, işyerlerindeki her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ile sözleşme konusu iş için, işin özellik ve niteliğine göre ihale dokümanında belirtilen şekilde, işe başlama tarihinden geçici kabul tarihine kadar geçen süre içinde oluşabilecek deprem, su baskını, toprak kayması, fırtına, yangın gibi doğal afetler ile hırsızlık, sabotaj gibi risklere karşı, geçici kabul tarihinden kesin kabul tarihine kadar geçecek süreye ilişkin ise kapsamı ihale dokümanında belirtilen genişletilmiş bakım devresi teminatını içeren sigorta yaptırmak zorunda olduğu hüküm altına alınmıştır.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 9'uncu maddesinin ikinci fıkrasında; sigortaya esas alınacak bedelin, işin kendisi için sözleşme bedeli, her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ve benzeri için ise piyasa rayiçlerine göre hesaplanan bedeller olduğu, ödenen toplam hakediş tahakkuk tutarının (fiyat farkları dahil) poliçedeki sigorta bedelini aşması ve/veya poliçede öngörülen sigorta bitiş tarihinin süre uzatımı veya cezalı çalışma sebebiyle aşılması hallerinde, zeyilname ile sigorta bedelinin artırılması ve/veya sigorta süresinin uzatılmasının zorunlu olduğu ifade edilmiştir.

Kurum tarafından ihale edilen ve sözleşmeye bağlanan yapım işlerine ilişkin yapılan incelemelerde, iş artışı ve süre uzatımı verildiği halde sigorta poliçelerinin bir kısım yapım işinde tutar bakımından bir kısmında ise süre bakımından zeyilname ile güncellenmediği tespit edilmiştir.

B) All Risk Sigorta Poliçelerinin Mevzuatın Öngördüğü Riskleri Karşılammaması

Kurum tarafından ihale edilerek sözleşmeye bağlanan yapım işleri ile ilgili all risk sigorta poliçelerinin Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin öngördüğü içerikte hazırlanmadığı ve bu haliyle olası riskleri karşılamadığı görülmüştür.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrasında; kıymetlerin sigortalanmasında muafiyet ve koasürans uygulamalarına ilişkin belirlemeler yapılmış olup,

- Tüm riskler için uygulanabilecek muafiyet oranının azami % 2,

- Deprem, sel, su baskını, toprak kayması ve terör riskleri için uygulanabilecek koasürans oranının azami %20 olduğu, bunlar dışında kalan riskler için koasürans uygulanmayacağı,

Ayrıca muafiyet ve koasürans kısmına isabet eden hasarların karşılanmasının yüklenicinin sorumluluğunda olduğu belirtilmiştir.

Beşinci fıkrasında ise; sigortalara ilişkin poliçelerin, idarenin yazılı izni dışında; genişletilmiş bakım devresi teminatı hariç, poliçenin geçici kabul tarihinden önce iptal edilemeyeceği ve süresinin kısaltılamayacağı, genişletilmiş bakım devresi teminatının ise kesin kabul tarihinden önce iptal edilemeyeceği hükmünü taşıması ve ilk hakediş raporunun düzenlenip tahakkuka bağlanmasından önce idareye verilmesi gerektiği, aksi halde hakediş tutarı ve öngörülüş ise avansın ödenmeyeceği, sigorta primlerinin ödendiğine ve sigorta sözleşmesinin yürürlükte olduğuna dair sigortacıdan alınacak bir belgenin her hakedişin tahakkuka bağlanmasından önce idareye sunulmasının zorunlu olduğu ifade edilmiştir.

Yapım işlerine yönelik all risk poliçeleri üzerinde yapılan incelemelerde, poliçelerin bir kısmının ilgili bentte belirtilen azami muafiyet oranından daha yüksek muafiyetler içerdiği, (b) bendinde belirtilen riskler haricinde başka riskler içinde koasürans uygulanmasını içeren hükümlerin bulunduğu, ayrıca poliçelerin Genel Şartname uyarınca taşıması gereken hükümleri karşılamadığı, bu halleri ile Kanun ve Genel Şartname'de detaylı olarak anlatıldığı şekilde iş ve işyerleri ile içinde bulunan değerleri ifade edilen risklere karşı gerektiği gibi sigorta teminatı kapsamına almadığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ve açıklamalar çerçevesinde, işyeri ve diğer kıymetlerin sigortalanması konusunda düzenlenen ilgili mevzuat hükümlerine uyulması ve bu doğrultuda işlem tesis edilmesi gerekmektedir.

BULGU 21: Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Mal Alımlarında Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci maddesinin (f) bendinde belirtilen parasal limitler dâhilinde yapılan mal alımlarına ilişkin harcamaların yıllık toplamının, 2022 yılı bütçesine bu amaçla konulan ödeneklerinin %10'unu, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aşıldığı görülmüştür.

4734 sayılı Kanun'un "İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin (ı) bendinde; "Bu Kanunun 21 ve 22 nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamaz." hükmü yer almaktadır.

Anılan Kanun'un "Pazarlık usulü" başlıklı 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde idarelerin yaklaşık maliyeti 728.072,00 TL'ye kadar olan mamul mal, malzeme veya hizmet alımlarını pazarlık usulü ile temin edebileceği; "Doğrudan temin" başlıklı 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde ise büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde bulunan idarelerin 218.395,00-TL'yi, diğer idarelerin 72.752,00 TL'yi aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve işeye ilişkin alımlarını ilan yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temini usulü ile karşılanabileceği belirtilmektedir.

Buna göre Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşlar, gerek 21'inci maddenin (f) bendi, gerekse temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve işeye ilişkin alımlar hariç 22'nci maddenin (d) bendi kapsamında yapacakları harcamalarda, bütçelerine bu amaçla konulan ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadan aşamayacaklardır.

31.12.2020 tarih ve 31351 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 62 nci maddesinin (ı) Bendi Kapsamında Yapılacak Başvurulara İlişkin Tebliğ" in "Genel esaslar" başlıklı 4'üncü maddesinin 2'nci fıkrasında; Kanun'un 62'nci maddesinin (ı) bendine göre, Kanun kapsamında yer alan ve bütçe sahibi olan kamu idarelerinin; Kanun'un gerek 21'inci maddesinin (f) bendi, gerekse temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve işeye ilişkin alımlar hariç 22'nci maddesinin (d) bendi kapsamında yapacakları harcamalarda, bütçelerine bu amaçla konulan ödeneklerin %10'unu Kurulun uygun

görüşü olmadan aşamayacağı, bu oran aşılarak Kuruma yapılan başvuruların reddedileceği,

3'üncü fıkrasında ise Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi ve 22'nci maddesinin (d) bendine göre ihtiyaçların temininde bütçe sahibi olan kamu idareleri tarafından, yıllık bütçelerine bu amaçla konulan toplam ödenek tutarının dikkate alınacağı; mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine bu amaçla konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı %10 oranının hesaplanacağı, ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede, 4734 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendine göre yapılan mal alımlarında bütçeye bu amaçla konulan ödeneklerinin %10'unun, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aşıldığı, söz konusu hususun 2021 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda da belirtilmesine rağmen düzenleyici herhangi bir işlem tesis edilmediği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında bulguda yer alan tespite katılmış ilgili hususta bütçeye konulan ödeneğin %10'unun aşılması hususunda gerekli özenin gösterileceğini belirtmiştir.

Sonuç olarak, Kurum tarafından 2022 yılı içerisinde 4734 sayılı Kanun'un 21/f maddesi kapsamında gerçekleştirilen mal alımlarında, bütçeye bu amaçla konulan ödeneğin %10'u tutarındaki sınırın Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aşılması hususu, 4734 sayılı Kanun ve ilgili Tebliğ hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

BULGU 22: 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci Maddesinin (B) Bendinde Öngörülen Şartlar Oluşmadığı Halde Pazarlık Usulü ile İhaleye Çıkılması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci maddesinin (b) bendinde öngörülen şartlar oluşmadığı halde, bazı yapım işi ihalelerinin pazarlık usulü ile yapıldığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel ilkeler" başlıklı 5'inci maddesinde, yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulünün temel usuller olduğu ve diğer ihale usullerinin Kanun'da belirtilen özel hallerde kullanılabileceği hükmü yer almaktadır. Kanun'un bu hükmüne göre, açık ihale usulü ile belli istekliler arasında ihale usulü temel ihale usullerinden olup, pazarlık usulü istisnai bir ihale usulüdür ve sadece Kanun'da belirtilen özel hallerde kullanılmalıdır;

Pazarlık usulü ile ihaleye çıkılabilmesinin şartlarını düzenleyen 21'inci maddesinin (b) bendinde ise; doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya yapım tekniği açısından özellik arz eden veya yapı veya can ve mal güvenliğinin sağlanması açısından ivedilikle yapılması gerekliliği idarece belirlenen hallerde

veyahut idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması durumlarında pazarlık usulü ile ihaleye çıkılabileceği belirtilmiştir.

Mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, pazarlık usulü ile ihale yapılabilmesi için, durumun idare tarafından “öngörülemeyen”, “olağan dışı”, “idarenin iradesinden bağımsız” nitelikte ve ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması gerekmektedir. Bununla beraber, ihalenin ivedi olarak yapılması şartı tek başına yeterli olmayıp ivedilik Kanun’da belirtilen doğal afet, salgın hastalık, can veya mal kaybı gibi ani ve beklenmeyen ve idarenin önceden öngöremediği gibi özel şartlara bağlanmıştır. Bir işin acilen yapımına İdarece karar verildiği durumlarda Kanun’da belirtilen diğer şartlar mevcut değil ise, pazarlık usulü ile ihaleye çıkılması mümkün görülmemektedir.

Belediye tarafından 2022 yılı içerisinde 10 adet yapım işi ihalesine çıktığı, bu ihalelerden 3 tanesinin gerekli şartlar oluşmadan ve geçerli bir gerekçe gösterilmeksizin anılan Kanun’un 21’inci maddesinin (b) bendi kapsamında pazarlık usulü ile ihale edildiği, Kurum tarafından ihale edilen yapım işlerine ait sözleşme tutarlarının toplamı 115.887.278,36 TL iken pazarlık usulü ile ihalesi gerçekleştirilen işlerin toplam tutarının 104.759.508,36 TL olduğu tespit edilmiştir.

Anılan mevzuat hükümleri ve açıklamalar ışığında, ihalelerin, temel ihale usulleri yerine gerekli şartlar oluşmadığı halde, istisnai bir ihale usulü olan 4734 sayılı Kanun’un 21’inci maddesinin (b) bendine göre pazarlık usulü tercih edilerek ihale edilmesi anılan madde hükümleri yanında, Kanun’un 5’inci maddesinde de ifade edilen ihale ilkelerine de aykırılık teşkil etmektedir.

BULGU 23: Muhtelif İhtiyaçların Parçalara Bölünerek Doğrudan Teminle Karşılanması

İhale yapılmak suretiyle karşılanması gereken bazı mal ve hizmet alımlarının, doğrudan temin parasal sınırının altında kalacak şekilde parçalara bölünerek gerçekleştirildiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 5’inci maddesinde; ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanması gerektiği, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulünün temel usuller olduğu; 22’nci maddesinin (d) bendinde, 2022 yılında büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde bulunan idarelerin 218.395,00 TL, diğer

idarelerin 72.752,00 TL'yi aşmayan ihtiyaçları için doğrudan temin usulüne başvurulabileceği belirtilmiştir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 22.5'inci maddesinde, Kanun'un 19'uncu maddesine göre açık ihale usulü ile temini gereken ihtiyacın, öngörülen parasal sınırların altında kalacak şekilde, adet bazında veya aynı ihale konusu içinde yer alabilecek nitelikteki mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin, kalemlere veya gruplara bölünmek suretiyle 22'nci maddenin (d) bendi kapsamında temininin 4734 sayılı Kanun'un temel ilkelerine aykırılık teşkil ettiği ifade edilmiş, bu yöndeki uygulamaların ilgililer açısından sorumluluk doğuracağı hususu da dikkat edilmesi gereken bir başka konu olarak vurgulanmıştır.

Doğrudan teminle yapılan alımların incelenmesi sırasında; aynı ihale içinde yer alabilecek nitelikteki ihtiyaçların, birbirine yakın tarihlerde parçalara bölünerek temin edildiği tespit edilmiştir. Bahsi geçen harcamalara ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 10: Doğrudan Teminle Yapılan Alımlar

SAYI	İŞİN ADI	ALIMIN GERÇEKLEŞTİĞİ TARİH	ALIM YAPILAN FİRMA/KİŞİ	GERÇEKLEŞEN SATIN ALIMIN TUTARI (KDV HARİÇ)
13619	Akaryakıt Alımı	7.02.2022	A Firması	66.179,50 TL
13645	Akaryakıt Alımı	17.02.2022	A Firması	69.112,00 TL
13644	Akaryakıt Alımı	16.02.2022	A Firması	68.460,00 TL
13630	Akaryakıt Alımı	11.02.2022	A Firması	67.808,00 TL
13639	Akaryakıt Alımı	14.02.2022	A Firması	67.808,00 TL
13632	Akaryakıt Alımı	14.02.2022	A Firması	66.504,00 TL
13643	Akaryakıt Alımı	16.05.2022	A Firması	67.156,00 TL
13617	Akaryakıt Alımı	9.02.2022	A Firması	70.416,00 TL
13654	Akaryakıt Alımı	18.02.2022	A Firması	67.808,00 TL
13660	Akaryakıt Alımı	22.02.2022	A Firması	69.337,00 TL
13657	Akaryakıt Alımı	21.02.2022	A Firması	68.722,50 TL
13662	Akaryakıt Alımı	23.02.2022	A Firması	67.413,50 TL
13683	Akaryakıt Alımı	28.02.2022	A Firması	44.144,00 TL
13682	Akaryakıt Alımı	28.02.2022	A Firması	69.312,00 TL
13678	Akaryakıt Alımı	25.02.2022	A Firması	70.031,50 TL
13675	Akaryakıt Alımı	25.02.2022	A Firması	70.686,00 TL
13665	Akaryakıt Alımı	24.02.2022	A Firması	66.759,00 TL
14352	Yedek Parça Alımı	30.09.2022	B Firması	40.100,00 TL
14347	Yedek Parça Alımı	30.09.2022	B Firması	70.705,00 TL
14287	Yedek Parça Alımı	13.09.2022	C Firması	40.000,00 TL
14282	Yedek Parça Alımı	13.09.2022	C Firması	40.000,00 TL
13671	Kamyonun Çekici Araca Dönüştürülmesi İşçiliği	16.03.2022	D Firması	40.000,00 TL

13670	Kamyonun Çekici Araca Dönüştürülmesi Malzeme Alımı	14.03.2022	D Firması	71.500,00 TL
TOPLAM				1.439.962,00 TL

Kamu idaresi cevabında, bahsi geçen doğrudan temin harcamalarında işin ivediliğinden dolayı 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin (d) bendi uyarınca işlem tesis edildiği, söz konusu alımların sürekli bir uygulama olmayıp, mücbir sebep ve zorunlu hallerde gerçekleşmiş satın alma işlemleri olduğu ifade edilmektedir.

Her ne kadar İdare tarafından söz konusu alımların ivedilik, mücbir sebep ve zorunlu durum hallerinde doğrudan teminle karşılandığı ifade edilse de söz konusu durumlar için açık ihale usulü haricinde Kanun'da belirtilen diğer ihale usulünün kullanılabilabileceği düşünülmektedir. Belirtilen nedenler, konusu bazı mal ve hizmet alımlarının doğrudan temin parasal sınırının altında kalacak şekilde parçalara bölünerek gerçekleştirilmesi olan bulgu konusu işler için geçerli bir sebep değildir.

Doğrudan temin yöntemine ilişkin düzenlemeler, sınır değerinin altındaki günlük ihtiyaçların hızlı şekilde karşılanması ile ekonomik olarak karşılanması arasında denge kurmayı esas almaktadır. Bu nedenle, Kanun'da belirlenen sınır değerlerinin üzerindeki ihtiyaçların yine Kanun'da düzenlenen ihale yöntemleriyle karşılanması kamu kaynaklarının etkili, verimli ve ekonomik kullanılması açısından önem arz etmektedir.

BULGU 24: İşçilere Yıllık İzinlerinin Kanun'a Uygun Olarak Kullanılmaması

İdare tarafından işçilerin yıllık izinlerinin mevzuata uygun şekilde kullanılmadığı ve bu nedenle yıllık izinlerin birikmekte olduğu görülmüştür.

4857 sayılı İş Kanunu'nun;

53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği;

56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu;

59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği;

60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık iznin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ve işverence tutulması zorunlu kayıtların şekli Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir yönetmelikte gösterileceği belirtilmiştir.

03.03.2004 tarihli ve 25391 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de, yıllık izinlerin kullanımını konusunda Kanun'a benzer bir düzenleme yapılmıştır.

Ayrıca, 4857 sayılı Kanun'un "Yıllık ücretli izin hükümlerine aykırılık" başlıklı 103'üncü maddesinde, 59'uncu madde gereğince hak edilmiş izni kullanmadan iş akdinin sona ermesi halinde, bu izne ait ücreti ödemeyen veya 60'ıncı maddede belirtilen yönetmeliğin esas ve usullerine aykırı olarak izni kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için belirtilen tutarda idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Bu itibarla, çalışanların yıllık izin haklarından feragat edemeyecekleri, işverenlerin de çalışanların yıllık izinlerini kullandırmaları gerekmektedir.

İşçilerin emekli olmaları halinde veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuatı gereği yıllık izin hakları ücrete dönüşmektedir. Kullanılmayan yıllık izinlerin karşılığı olarak yapılacak ödeme en son ücreti üzerinden olacağı için, işçiye yüksek miktarda ücret ödemesi yapılacaktır. Bu uygulama da işçilerin yıllık izinlerini kullanmak yerine son ücretleri üzerinden karşılığını almayı tercih etmelerine neden olmaktadır. Ancak belirtilen uygulama, idarelerin daha fazla mali külfet yüklenmeleri anlamına gelmektedir: Zira, anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda, idareler, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 103'üncü maddesi gereğince idari para cezası ile karşılaşabilecek; ayrıca, biriken yıllık izinlerin ücrete dönüşmesi halinde idareler açısından, son ücret üzerinden ödeme yapılacağından, yüksek miktarlarda ödeme yapılması söz konusu olacaktır.

Yapılan incelemede, 76 işçinin toplam 6356 gün kullanılmamış izin hakkı bulunduğu, bunlardan 17'sinin 100 günün üzerinde, 35'inin ise 50-100 gün arasında birikmiş izin hakkı olduğu tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, söz konusu hususun düzeltilmesine ilişkin işlemlere

başlanıldığı ve yıllık izin süreleri fazla olan personellerin ücretli izinlerinin kullanılmasına dair birim müdürlüklerine düzenli olarak yazı yazıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, çalışanların yıllık izinlerini kullanmak yerine emekli olduklarında son ücretleri üzerinden karşılığını almayı tercih etmeleri nedeniyle ek mali külfet oluşturabileceği düşünülmektedir. Bu nedenle İdare tarafından işçilere yıllık izinlerinin gösterilen süreler içerisinde düzenli olarak kullanılması gerekmektedir.

BULGU 25: Mali Hizmetler Uzmanının Mali Hizmetler Birimi Dışında Çalıştırılması

Mali Hizmetler Uzmanı kadrosunda yer alan personelin malî hizmetler birimi dışında çalıştırıldığı görülmüştür.

Mali Hizmetler Uzmanlığı Yönetmeliği'nin "Uzman ve uzman yardımcılarının görev ve sorumlulukları" başlıklı 22'nci maddesinde; mali hizmetler uzmanının belirtilen görevleri yürüteceği, "Uzman ve uzman yardımcılarının görev esasları" başlıklı 23'üncü maddesinde ise; uzman ve uzman yardımcılarının malî hizmetler birimi dışında çalıştırılmayacağı, Yönetmelikte belirtilen görevler dışında görev verilemeyeceği belirtilmiştir.

Mali Hizmetler kadrosu kariyer bir meslek olmakla idarelerde mali hizmetler kadrosunda görev yapan personel mali hizmetler birimi dışında çalıştırılmayacaktır. 5018 sayılı Kanun'un 60'ıncı maddesinde sayılan görevlere ilişkin olarak kendilerine verilen iş ve işlemleri yapmak mali hizmetler biriminin görev alanındadır ve mali hizmetler uzmanlarının başka birimlerde görevlendirilmeleri mümkün bulunmamaktadır.

İnsan kaynakları üzerinde yapılan incelemede; mali hizmetler uzmanı kadrosunda görev yapan personelin Mali Hizmetler Müdürlüğü dışında başka bir birimde çalıştığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında bulguda yer alan tespite katılmış, bulgu doğrultusunda işlemlere başlanıldığı bilgisini vermiştir.

5018 sayılı Kanunla mali hizmetler birimine yüklenen görevlerin etkin, zamanında ve doğru yapılabilmesi ile üst yöneticinin sorumluluğunun tesisi bakımından mali hizmetler uzmanlığı kadrolarına yapılan atama ve görevlendirmelerde Mali Hizmetler Uzmanlığı Yönetmeliği'nde belirlenen usul ve esaslara uygun olarak hareket edilmesinin mali hizmetler birimine katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 26: Sosyal Denge Sözleşmesinin Mali Konular Dışında Hükümler İçermesi

Amasya Belediyesi ile en çok üyeye sahip kamu görevlileri sendikası arasında imzalanan sosyal denge sözleşmesinde mevzuata aykırı hükümlerin yer aldığı görülmüştür.

Anayasa'nın 128'inci maddesinde, memur ve diğer kamu görevlilerinin aylık ve ödenekleri ile diğer özlük işlerinin kanunla düzenleneceği, malî ve sosyal haklara ilişkin toplu sözleşme hükümlerinin ise saklı olduğu belirtilmiştir.

Mahalli idarelerde düzenlenen sosyal denge sözleşmelerinin yasal dayanaklarını oluşturan gerek 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun 32'nci maddesinde gerekse de 375 sayılı KHK'nin Ek 15'inci maddesinde; belediyelerin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine hangi usul ve esaslarda sosyal denge tazminatı ödenebileceği, ödenecek tazminatın aylık tavan tutarının nasıl belirleneceği ile ilgili hükümlere yer verilmiş, bunun dışında çeşitli düzenlemeler yapılabileceğine ilişkin herhangi bir kayda yer verilmemiştir.

Ayrıca, 4688 sayılı Kanun'un 32'nci maddesinin birinci fıkrasının son cümlesinde; bu sözleşmenin Kanun'un uygulanması bakımından toplu sözleşme sayılmayacağı ve bu kapsamda Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurulamayacağı belirtilerek sosyal denge sözleşmesinin 4688 sayılı Kanun kapsamında toplu sözleşme olarak sayılmayacağı hüküm altına alınmıştır.

5. Dönem Toplu Sözleşme'nin Genel Hükümler başlıklı birinci kısmının 1'inci maddesinin ikinci fıkrasında ise söz konusu kararda düzenlenmeyen mali ve sosyal haklar hakkında ilgili mevzuat hükümlerinin uygulanmasına devam olunacağı ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede, sosyal denge sözleşmesinde yer alan hükümlerde sosyal denge tazminat tutarının dışında; çalışanların eğitimi (madde 22), yıllık mazeret izni (madde 25), bayram yardımı (madde 26), muayene için hastaneye gidenlere vasıta temini (madde 29), doğal afet yardımı (madde 31) gibi çeşitli düzenlemelere yer verildiği, söz konusu hususun 2021 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda da belirtilmesine rağmen düzenleyici herhangi bir işlem tesis edilmediği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresinin cevabında, yeni yapılacak sosyal denge sözleşmesinde çalışanların eğitimi, yıllık mazeret izni, bayram yardımı, muayene için hastaneye gidenlere vasıta yardımı ve doğal afet yardımı gibi düzenlemelere yer verilmeyeceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, sosyal denge tazminat ödemesine ilişkin yapılacak sözleşmenin 4688 sayılı Kanun hükümleri doğrultusunda düzenlenmesi gerekmektedir.

BULGU 27: Hurda Malzemelerin İlgili Kuruma Devredilmemesi

Kuruma ait hurda varlıkların, ilgili mevzuat gereği Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketine (MKE) verilmesi gerekirken, son iki yıl içinde herhangi bir hurda devrinin olmadığı görülmüştür.

7330 sayılı Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun'un 4'üncü maddesinin dördüncü fıkrasında; MKE'nin ikili veya çok taraflı anlaşmalar gereği yabancı ülkeler tarafından Türkiye'de bırakılanlar ile kamu idareleri, kamu iktisadi teşebbüsleri ve sermayesinin en az yüzde ellisi kamuya ait olan bağlı ortaklıklarca ihtiyaç fazlası ve kullanım dışı bırakılan veya niteliğini kaybetmiş olan her türlü hava, deniz ve kara taşıtları, makine ve teçhizat ile tehlikeli veya tehlikesiz metal/metal bileşim atıkları, ekonomik değer taşıyan metal dışı mal ve malzemeleri, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca belirlenen birim fiyatlardan satın alabileceği veya devralabileceği, bu fıkayla ilgili hususlar hakkında 17/12/1937 tarihli ve 3284 sayılı Bazı Maden Hurdalarının Dışarı Çıkarılmasının Yasak Edilmesi ve Satın Alınması Hakkında Kanun hükümlerinin uygulanacağı ifade edilmiştir.

Kamu kurum ve kuruluşlarında bulunan hurdaların değerlendirilmesi amacıyla, 3284 sayılı Bazı Maden Hurdalarının Dışarı Çıkarılmasının Yasak Edilmesi ve Satın Alınması Hakkında Kanun'un 2'nci maddesinde ise maden hurdalarının askeri fabrikalara devredileceği hükme bağlanmıştır.

Kamu idarelerinin sahibi bulunduğu hurda malzemeleri almaya MKE yetkili olup bunun dışında hurdaların başka bir kişi veya kuruma satışı mümkün değildir. Nitekim yer verilen yasal düzenlemelerle uyumlu olarak, 20.03.1971 tarih ve 7/2156 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile resmi daire ve idareler ve iktisadi devlet teşekkülleri ile bunlara ait müessese ve iştiraklerinin malik oldukları her çeşit maden hurdalarından ihtiyaç fazlalarının MKE tarafından 6 ayda bir piyasa etütlerine dayanarak yapacağı tespit ve teklif ile Sanayi ve Ticaret Bakanlıklarınca kabul edilecek fiyatlarla adı geçen Kuruma satış suretiyle devredilmesi zorunlu kılınmıştır.

Bunlara ek olarak, 19.03.2001 tarih ve 2001/15 sayılı Başbakanlık Genelgesinde de, 7/2156 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı hükümleri çerçevesinde "her türlü hurda malzemenin kamu kurum ve kuruluşlarınca Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu Hurda Sanayi İşletmeleri (Hurdasan) AŞ'ye satış suretiyle devri" öngörülmüştür.

Ancak, Kurumun hurda malzemelerine ilişkin iş ve işlemlerin incelenmesi neticesinde; Kuruma ait hurda malzemelerini yukarıda yer verilen hükümler gereğince MKE'ye satış suretiyle devretmesi gereken toplam 1.196.587,37 TL'lik hurda malzemenin kayıtlarda olduğu tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında söz konusu hurda malzemelerinin en yakın zamanda bulguda belirtilen mevzuat çerçevesinde MKE'ye devredileceği ifade edilmiştir.

Bu itibarla, hurda malzemelerin elden çıkarılmasına yönelik olarak yapılacak iş ve işlemlerde yukarıda yer verilen yasal düzenlemelere riayet edilmesi ve hurda malzemelerin satış yoluyla MKE'ye devredilmesi gerekmektedir.

BULGU 28: Kurum Araçlarının Mevzuata Uygun Olmayan Şekilde Kullandırılması

Belediyenin kiralama suretiyle edindiği binek araçların, dernek, spor kulübü vb. organizasyonların özel işlerinde kullanılmak üzere bedelsiz olarak tahsis edildiği görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin görev ve sorumlulukları" başlıklı 14'üncü maddesinde, belediyenin görev ve sorumlulukları, "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinde de belediyenin yetkileri ve imtiyazları düzenlenmiştir. Her iki maddede de belediyelerin; bir kısım kişi, kurum, kuruluş, dernek vb. organizasyonlara karşılıksız ulaşım hizmeti sağlayabileceğine cevaz veren bir hüküm bulunmamaktadır.

Ayrıca, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Bütçelerden yardım yapılması" başlıklı 29'uncu maddesinin 1'inci fıkrasında; gerçek veya tüzel kişilere kanunda veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde dayanağı olmadan kamu kaynağı kullandırılmayacağı ifade edilmiştir. Devamında ise, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçelerinde öngörülmüş olmak kaydıyla; kamu yararı gözetilerek dernek, vakıf, birlik, kurum, kuruluş, sandık ve benzeri teşekküllere yardım yapılabilmesi hüküm altına alınmıştır.

Görüldüğü gibi genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ancak bütçelerinde öngörülmüş olması kaydıyla; kamu yararı gözeterek dernek, vakıf, birlik, kurum, kuruluş, sandık ve benzeri teşekküllere yardım yapabilmektedir.

Söz konusu madde belediyeleri de kapsamakta iken, 12.11.2012 tarih ve 6360 sayılı Kanun'un 19'uncu maddesi ile 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 75'inci maddesine "5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının ikinci

cümlesi ile 5253 sayılı Dernekler Kanununun 10 uncu maddesi; belediyeler, il özel idareleri, bağlı kuruluşları ve bunların üyesi oldukları birlikler ile ortağı oldukları Sayıştay denetimine tabi şirketler için uygulanmaz.” hükmü eklenmiştir. Bu ekleme ile belediye bütçelerinden derneklere yardım yapılabilmesinin önü tamamen kapatılmıştır.

Amasya Belediyesinde yapılan incelemelerde, bir aracın derneğe; bir aracın ise spor kulübüne tahsis edilmesi suretiyle ulaşım hizmeti verildiği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında, bulguda tespit edilen hususlara ilişkin olarak gerekli işlemlerin yapılacağı ve mevzuat doğrultusunda hareket edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, belediyelerin dernek, vakıf, birlik, kurum, kuruluş, sandık ve benzeri teşekküllere yardım yapabilmesi mümkün olmadığından sözü edilen araç tahsisleri mevzuata aykırıdır.

BULGU 29: Taşıt Kiralamalarında Mevzuat Hükümlerine Uyulmaması

Kurum tarafından doğrudan temin ile araç kiralanması işlerinde bazı araçların motor hacminin 1600 cc'yi geçtiği görülmüştür.

237 sayılı Taşıt Kanunu'nun “Kanunun şümulü” başlıklı 1'inci maddesinde belediyeler tarafından kullanılacak taşıtların kapsam dahilinde olduğu belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un 12'nci maddesine dayanılarak, Bakanlar Kurulu tarafından Hizmet Alımı Suretiyle Taşıt Edinilmesine İlişkin Esas ve Usuller hazırlanıp yürürlüğe konulmuş, söz konusu Esas ve Usullerin “Kapsam” başlıklı 2'nci maddesinde; 237 sayılı Kanun'a tabi olan kurumlar ve taşıtların kapsam dahilinde olduğu belirtilmiştir.

Hizmet Alımı Suretiyle Taşıt Edinilmesine İlişkin Esas ve Usuller'in 5'inci maddesinde, kamu hizmetlerinin gerektirdiği taşıt ihtiyacının hizmet alımı yoluyla karşılamasının temel amacının, kamudaki taşıt giderlerinin asgari seviyeye indirilmesi ve kaynakların savurganlığa yol açılmadan, bütçe olanaklarıyla uyumlu bir biçimde kullanımının sağlanması olduğu belirtilmiştir.

Mezkûr Esas ve Usuller'in “Genel esaslar” başlıklı 6'ncı maddesinde; hizmet alımı suretiyle yabancı menşeli binek ve station-wagon cinsi taşıt edinilmesinin Kanunun 10 uncu maddesinin beşinci fıkrasında öngörülen makam ve hizmetler ile sınırlı olacağı ve Kanuna ekli (1) ve (2) sayılı cetvellerde yer alanlar ile güvenlik önlemleri (zırhlı) araçlar ve koruma altına

alınanlarla ilgili yönetmelik hükümlerine göre tahsis olunan araçlar dışında kullanılacak binek ve station-wagon cinsi taşıtların motor hacminin 1600 cc'yi geçmeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemelerde, Belediye tarafından 2022 yılında kiralanın bazı araçların motor hacminin 1600 cc üzerinde olduğu tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında söz konusu hususun düzeltilmesine ilişkin işlemlere başlanıldığı ve müteakip dönemde yapılan kiralama işlemlerinde mevzuata uygun hareket edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, İdare tarafından ihtiyaç duyulduğunda motor hacmi 1600 cc üzerinde olan araçların kiralanması söz konusu mevzuata aykırıdır.

BULGU 30: Ön Mali Kontrol Sürecinin Etkin Olarak İşletilmemesi

A) Ön Mali Kontrole İlişkin Düzenleme Bulunmaması

Ön mali kontrol sürecinin etkin olarak yürütülmesine ilişkin Kurum tarafından bir düzenleme yapılmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Ön mali kontrol" başlıklı 58'inci maddesinde; ön malî kontrolün, harcama birimlerinde işlemlerin gerçekleştirilmesi aşamasında yapılan kontroller ile malî hizmetler birimi tarafından yapılan kontrolleri kapsadığı, ön malî kontrol sürecinin, malî karar ve işlemlerin hazırlanması, yüklenmeye girişilmesi, iş ve işlemlerin gerçekleştirilmesi ve belgelendirilmesinden oluştuğu belirtilmiştir.

Harcama birimlerinde işlemlerin gerçekleştirilmesi aşamasında yapılacak asgarî kontroller ile malî hizmetler birimi tarafından ön malî kontrole tâbi tutulacak malî karar ve işlemlerin usul ve esasları ile ön malî kontrole ilişkin standart ve yöntemler ile ilgili İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar düzenlenmiş olup, ayrıca kamu idarelerinin, bu standart ve yöntemlere aykırı olmamak şartıyla düzenleme yapabileceği ifade edilmiştir.

Söz konusu Usul ve Esaslar'ın ön mali kontrolün kapsamının açıklandığı 10'uncu maddesinde ise; malî hizmetler birimi tarafından yapılacak ön malî kontrolün, Usul ve Esaslar'da belirtilen kontroller ile idarelerce yapılacak düzenlemeler çerçevesinde öngörülen kontrollerden meydana geldiği belirtilmiştir.

Kurum tarafından gerçekleştirilen ön mali kontrol faaliyetine yönelik işlemlerin

incelenmesinde, ön mali kontrol sürecinin gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerle ilişkin malî karar ve işlemlere yönelik süreçlerin etkin olarak işleyişi ve harcama birimleri tarafından kullanılan kaynakların etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasına esas olacak şekilde bir düzenlemenin yürürlükte bulunmadığı tespit edilmiştir.

Mevzuat hükümlerinde belirtildiği üzere Kurumun diğer harcama birimlerinin mali işlemlerine yönelik süreç akış şemalarının da dikkate alınmak suretiyle ön mali kontrole yönelik bir düzenleme yapılması gerekmektedir.

B) Düzenlenen Görüş Yazılarının Mevzuata Uygun Olmaması

Ön mali kontrol kapsamında düzenlenen görüş yazılarında ayrıntı ve gerekçelere yer verilmediği görülmüştür.

Anılan Usul ve Esaslar'ın "Ön mali kontrol süreci"nin anlatıldığı 12'nci maddesinde; mali hizmetler biriminin ön malî kontrolüne tâbi mali karar ve işlemlerin, kontrol edilmek üzere mali hizmetler birimine gönderileceği, mali hizmetler birimince kontrol edilen işlemler hakkında görüş yazısı düzenlenerek ilgili birime gönderileceği, ön malî kontrol sonucunda yazılı görüş düzenlenmesi halinde ise bu yazılı görüşlerin ayrıntılı, açık ve gerekçeli olmak zorunda olduğu ayrıca mali hizmetler biriminin görüş yazısının ilgili işlem dosyasında saklanarak bir örneğinin de ödeme emri belgesine ekleneceği ifade edilmiştir.

Kurumun harcama birimleri tarafından ön mali kontrol yapılmak üzere Mali Hizmetler Müdürlüğüne gönderilen işlemler üzerinde yapılan incelemelerde, düzenlenen görüş yazılarında ayrıntı ve gerekçelere yer verilmediği tespit edilmiştir.

Mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, ön mali kontrol yapılmak üzere ilgili birime gönderilen işlemlerde yazılı görüş verilmesi gereken durumlarda, verilen görüşün dayandığı hususların açıklandığı ayrıntıların belirtilmesi ve "uygundur" ya da "uygun değildir" görüşlerine ait gerekçelerin açıklanması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Taşınmazların Kayıtlı Değeri Yerine Satış Bedeli Üzerinden Kayıtlardan Çıkarılması	2021	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde “Taşınmazların Kayıtlı Değeri Yerine Satış Bedeli Üzerinden Kayıtlardan Çıkarılması” başlığıyla bulgu konusu yapılmıştır.
Bazı İşletmelerin İlan ve Reklam Vergisi Tahakkuk Kayıtlarının Yapılmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus “Diğer Bulgular” bölümünde “Bazı İşyerlerine İlişkin İlan ve Reklam Vergisi Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması” başlığıyla bulgu konusu yapılmıştır.
Belediyenin Kiraya Vermiş Olduğu Bazı İşyerlerinden Çevre Temizlik Vergisi Alınmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus “Diğer Bulgular” bölümünde “Kurum Tarafından Kiraya Verilen Bazı İşyerlerine İlişkin Çevre Temizlik Vergisi Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması” başlığıyla bulgu konusu yapılmıştır.
Belediyenin Kiraya Vermiş Olduğu Bazı İşyerlerinin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyet Göstermesi	2021	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus “Diğer Bulgular” bölümünde “Kurum Tarafından Kiraya Verilen Bazı

			İşyerlerinin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyet Göstermesi” başlığıyla bulgu konusu yapılmıştır.
Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Alınmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus “Diğer Bulgular” bölümünde “Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Alınmaması” başlığıyla bulgu konusu yapılmıştır.
4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 21’inci maddesinin (b) bendinde öngörülen şartlar oluşmadığı halde pazarlık usulü ile ihaleye çıkılması	2021	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus “Diğer Bulgular” bölümünde “4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 21’inci Maddesinin (B) Bendinde Öngörülen Şartlar Oluşmadığı Halde Pazarlık Usulü ile İhaleye Çıkılması” başlığıyla bulgu konusu yapılmıştır.
Mülkiyeti Belediyeye Ait Olan Bazı Taşınmazların İhale Yapılmaksızın Encümen Kararı ile Kiraya Verilmesi	2021	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus “Diğer Bulgular” bölümünde “Mülkiyeti Belediyeye Ait Olan Bazı Taşınmazların İhale Yapılmaksızın Encümen Kararı ile Kiraya Verilmesi” başlığıyla bulgu konusu yapılmıştır.
İhale Yoluyla Kiraya Verilmesi Gereken Taşınmazların İşgaliye Sözleşmesi Yoluyla Kullanılması	2021	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus “Diğer Bulgular” bölümünde “İhale Yoluyla Kiraya Verilmesi Gereken Taşınmazların İşgal

			Harcı Alınmak Suretiyle Kullandırılması” başlığıyla bulgu konusu yapılmıştır.
Taksi Plakalarının Süresiz Olarak Verilmesi	2021	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus “Diğer Bulgular” bölümünde “Toplu Ulaşım Hatlarına İlişkin İşletme Hakkının İhalesiz ve Süresiz Olarak Kullandırılması” başlığıyla bulgu konusu yapılmıştır.
Servis Araç Plakalarının Süresiz Olarak Verilmesi	2021	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus “Diğer Bulgular” bölümünde “Servis Araç Plakalarının Süresiz Olarak Verilmesi” başlığıyla bulgu konusu yapılmıştır.
Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Mal Alımlarında Bütçeye Konulan Ödenğin %10’unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması	2021	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus “Diğer Bulgular” bölümünde “Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Mal Alımlarında Bütçeye Konulan Ödenğin %10’unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması” başlığıyla bulgu konusu yapılmıştır.
Harcamalara Katılma Paylarının Tahakkuk ve Tahsilinin Yapılmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus “Diğer Bulgular” bölümünde “Su Tesisi ve Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Payının Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması” başlığıyla bulgu konusu yapılmıştır.

Tapuda Mesken Olarak Görüldüğü Halde Fiilen İşyeri Olarak Faaliyet Gösteren Yerlerin Su Aboneliklerinin Hatalı Belirlenmesi	2021	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus “Diğer Bulgular” bölümünde “Mesken Abonesi Olarak Faturalandırılan Ancak Ticari Faaliyet Gösteren Kişilerin Su Aboneliklerinin Hatalı Belirlenmesi” başlığıyla bulgu konusu yapılmıştır.
Sosyal Denge Sözleşmesinin Mali Konular Dışında Hükümler İçermesi	2021	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus “Diğer Bulgular” bölümünde “Sosyal Denge Sözleşmesinin Mali Konular Dışında Hükümler İçermesi” başlığıyla bulgu konusu yapılmıştır.
Amortisman Kayıt İşlemlerinde Hatalı Uygulamaların Olması	2021	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde “Amortisman Kayıt İşlemlerinde Hatalı Uygulamaların Olması” başlığıyla bulgu konusu yapılmıştır.
Tahsise Konu Edilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi	2021	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde “Tahsise Konu Edilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi” başlığıyla bulgu konusu yapılmıştır.